

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดเครื่องหอมของประเทศไทย

(A Study on Production and Marketing of Fragrance in Thailand)

ของ

นางสาวเพ็ญนัส วิมุกตายน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2537

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

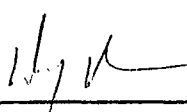
11/124/37

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์บรรเลง ศรีนัตนา)

11/124/37

หัวหน้าภาค

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา สิทธิโชค)

11/124/37

ร.พ.

วท 891 T

2537

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

T097822

การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดเครื่องหอมของประเทศไทย
(A Study on Production and Marketing of Fragrance in Thailand)

โดย

นางสาวเพ็ญนัส วิมุกตายน

นพ.
๙๙๑๑๗
๒๕๓๗

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี.....

97822

- 9 JUN 2003

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๓๗

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดเครื่องหอมของประเทศไทย

โดย : นางสาวเพ็ญนัส วิมุกตายน

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : 11 104 37

(อภิลิทธิ แก้วฉา)

เครื่องหอมไทยเป็นสินค้าที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใส่กลิ่น และยังใช้ประดับและตกแต่งสิ่งของต่าง ๆ ให้มีกลิ่นหอม โดยแบ่งเครื่องหอมออกเป็น 3 ประเภท คือ บุหงารำไป น้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ซึ่งการผลิตบุหงารำไปของไทยใช้กรรมวิธีการผลิตแบบเดียวกับต่างประเทศ และคุณภาพของบุหงารำไปที่ผลิตได้มีคุณภาพเท่าเทียมกับต่างประเทศ ทำให้ปริมาณการนำเข้าเครื่องหอมประเภทบุหงารำไปมีอัตราลดลง สำหรับน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ยังมีคุณภาพต่ำกว่าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่นำเข้าจากต่างประเทศ แต่มีการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ฉะนั้นวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงสภาวะการผลิต สภาวะการตลาด การส่งออกตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการส่งออกเครื่องหอมไทย ซึ่งวิธีการศึกษาระทำโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สอบถามจากบริษัทที่ส่งออกเครื่องหอมไทย และสำรวจข้อมูลจากห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

ผลการศึกษาด้านการผลิต พบว่า บุหงารำไปเป็นสินค้าที่กำลังเจริญเติบโต ส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพ โดยให้วัตถุดิบที่นำมาจากภาคเหนือ ทำให้มีผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก สำหรับวิธีการผลิตน้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม คือ วิธีการบีบอัด และการผสมอย่างง่าย ๆ คุณภาพผลผลิตที่ได้ไม่สูงนัก ปัญหาที่พบ คือ การขาดแคลนวัตถุดิบที่จะนำมาสกัดน้ำมันหอมระเหย แนวทางแก้ไข คือ รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่ให้น้ำมันหอมระเหย

ด้านการตลาดพบว่า ตลาดเครื่องหอมในประเทศไทย บุงหารำไปกำลังอยู่ในช่วงเจริญเติบโต ส่วนน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมอยู่ในช่วงเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว จึงต้องพยายามหากลื่นที่แปลกใหม่เพื่อให้สามารถแข่งขันกันได้ในตลาด ปัญหาที่พบ คือ ผู้ผลิตอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใส่กลิ่นยังนิยมใช้เครื่องหอมจากต่างประเทศมากกว่าของไทย แนวทางแก้ไข คือ บริษัทผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมผลิตสินค้า ให้มีคุณภาพให้ทัดเทียมต่างประเทศเพื่อสร้างความเชื่อถือให้เพิ่มขึ้น ด้านการส่งออกพบว่าเครื่องหอมของประเทศไทย ทั้ง 3 ประเภท มีการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ประเภทของเครื่องหอมไทยที่มีการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี ตลาดที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ ส่วนน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม การส่งออกมีปริมาณเพิ่มไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการนำเข้าที่สำคัญ คือ ประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์ ทางด้านคู่แข่งของดอกไม้แห้งของไทยมีน้อยเพราะดอกไม้แห้งของไทยมีคุณภาพดี ส่วนน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม แต่ละประเทศจะสามารถผลิตได้บางชนิดเท่านั้น จึงต้องพึ่งพาอาศัยกัน การแข่งขันจึงไม่รุนแรงนัก ราคาส่งออกเครื่องหอมไทยมีราคาที่ถูกกว่าต่างประเทศ มีราคา 100-500 บาท ซึ่งราคาที่นิยมใช้ในการซื้อขาย คือ ราคา F.O.B. สำหรับขั้นตอนการส่งออก ต้องมีเอกสารประกอบการส่งออกด้วย สำหรับดอกไม้ และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีจะต้อง ส่งใบรับรองการรมควันฆ่าเชื้อให้ผู้นำเข้าด้วย ปัญหาของการส่งออกที่พบ คือ ปัญหาที่สืบเนื่องจากการผลิตที่ทำให้คุณภาพเครื่องหอมไทยค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้ราคาส่งออกมีราคาต่ำ แนวทางแก้ไข คือ การส่งเสริมให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการส่งออกเครื่องหอมไทย คือ รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชที่สามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยได้ และรับประกันราคาให้เกษตรกรได้มั่นใจในการปลูกและลดภาษีสำหรับผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศยัง เน้นภาษีการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้ผลิตภายในประเทศสามารถแข่งขันกับเครื่องหอมจากต่างประเทศได้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และอาจารย์บรรเลง ศรีพิศลในทัย กรรมการปัญหาพิเศษที่ให้ความ
ช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จด้วยดีและขอขอบ
พระคุณ คุณบึงอร ประดิษฐ์เพชร และคุณนำพร เกียรติธนากร แห่งบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอม
ไทย-จีน จำกัด ที่ได้กรุณาให้สัมภาษณ์ข้อมูลของน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม
ขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการหาข้อมูล ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จ
ลงด้วยดี ผู้เขียนขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

เพ็ญพัส วิมุกตายน

11 เมษายน 2537

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	6
วิธีการศึกษา	7
บทที่ 2 สภาวะการผลิตเครื่องหอมของประเทศไทย	9
ประวัติเครื่องหอมไทย	9
ส่วนประกอบของเครื่องหอมไทย	10
การใช้ประโยชน์จากเครื่องหอมไทย	11
กระบวนการผลิตเครื่องหอมไทย	11
วัตถุดิบ	20
ลักษณะผู้ผลิตเครื่องหอมไทย	22
ปัญหาและแนวทางแก้ไข	24
บทที่ 3 สภาวะการตลาดเครื่องหอมของประเทศไทย	26
ลักษณะตลาดเครื่องหอมภายในประเทศ	26
วิธีการตลาดของเครื่องหอมไทย	28
ราคาจำหน่าย	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัญหาและแนวทางแก้ไข	34
บทที่ 4 การส่งออกเครื่องหอมของประเทศไทย	36
ประเภทของเครื่องหอมไทยที่ส่งออก	36
รูปแบบการดำเนินธุรกิจส่งออก	36
ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ	37
การส่งออกและนำเข้าเครื่องหอมของประเทศไทย	39
คู่แข่งทางการค้าเครื่องหอม	54
ราคาส่งออกของเครื่องหอมไทย	55
ขั้นตอนการส่งออก	56
ปัญหาและแนวทางแก้ไข	57
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	59
สรุป	59
ข้อเสนอแนะ	61
เอกสารอ้างอิง	63
ภาคผนวก	65

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	3
2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมประเภทดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสีของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	41
3	ปริมาณการนำเข้าดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสีของประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535	42
4	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันหอมระเหยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	44
5	ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยส่งออก ในปี พ.ศ. 2532-2535	45
6	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	46
7	ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยนำเข้า ในปี พ.ศ. 2532-2535	48
8	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	50
9	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535	51
10	ประเภทเครื่องหอมอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยส่งออก ปี พ.ศ. 2532-2535	52
11	ประเภทเครื่องหอมอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยนำเข้า ปี พ.ศ. 2532-2535	53
12	รายชื่อผู้ผลิตและผู้นำเข้าเครื่องหอมของประเทศไทย	66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การผลิตน้ำมันหอมระเหยของโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด ปี พ.ศ. 2536	19
2	วิธีการตลาดของบงการ่าไป ปี พ.ศ. 2536	29
3	วิธีการตลาดเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2536	31
4	วิธีการตลาดของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2536	32

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

เครื่องหอมถูกใช้ในการศกการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และก็ได้เข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งในวิถีชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทั้งยังได้เป็นเครื่องเจริญราชไมตรีจากสยามสู่นานาชาติ เครื่องหอมในยุคแรก คือ กระแฉะจันทร์ น้ำมันหอม และเป็นเครื่องหอมในยุคแรก ๆ ก็ได้ขยายตัวมาสู่ แป้งร่ำ น้ำอบ เรื่อยมาจนถึงบุหงาและน้ำปรุง กรรมวิธีการทำได้ถูกถ่ายทอดกันต่อมา และในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งความริบเร่งและยุคที่รสนิยมของผู้คนเริ่มเปลี่ยนแปลง กรรมวิธีการทำเครื่องหอมของไทยจึงได้พัฒนาให้มีกรรมวิธีการผลิตที่รวดเร็วขึ้น และได้เปลี่ยนแปลงกลิ่นของเครื่องหอมให้มีความหลากหลายตามความนิยมของยุคสมัย

เครื่องหอมของไทยแยกออกตามลักษณะได้เป็น (1) ประเภทน้ำคือ น้ำอบ น้ำปรุง (2) ประเภทแป้งคือ แป้งหิน ดินสอพอง และ (3) ประเภทดอกไม้คือ บุหงารำไปทั้งที่ใช้ดอกไม้สดและดอกไม้แห้ง ปัจจุบันนี้เครื่องหอมประเภทบุหงารำไปกำลังเป็นที่นิยมเนื่องจากใช้ดอกไม้และส่วนของต้นไม้นานาชนิดมาทำการเพิ่มกลิ่น เพื่อนำมาเป็นของขวัญของที่ระลึกต่าง ๆ จึงมีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น ทั้งเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ การผลิตในปัจจุบันมีกรรมวิธีที่แตกต่างจากเดิม โดยเปลี่ยนมาใช้วิธีตามแบบที่ประเทศตะวันตกใช้ ทำให้เครื่องหอมที่ได้มีคุณภาพดีกว่าเดิม ใช้เวลาในการผลิตสั้นกว่า และผลิตได้ปริมาณมาก

มูลค่าตลาดเครื่องหอมภายในประเทศสูงถึงปีละประมาณ 1,300 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 20 - 25 ต่อปี เนื่องจากเอกชนเริ่มสนใจพัฒนาตลาดเครื่องหอมภายในประเทศ ตั้งแต่มีการนำเข้าบุหงาที่ทำจากดอกไม้จากต่างประเทศมาจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ จนกระทั่งมีการผลิตขึ้นเองในประเทศ โดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศและยังมีการพัฒนาเครื่องหอมในรูปแบบของเครื่องสำอางเช่น สบู่ เจลอาบน้ำ โลชั่นบำรุงผิว เป็นต้น สินค้า

เหล่านี้แม้จะตั้งราคาอยู่ในเกณฑ์สูงแต่ก็ประสบความสำเร็จทางการตลาด นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเครื่องหอมในรูปแบบของวัตถุดิบเพื่อป้อนอุตสาหกรรมเครื่องสำอางโดยเฉพาะ ตลอดจนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ เช่น อาหารสำเร็จรูป เครื่องดื่ม เบเกอรี่ โรงงานยาสูบ และอุตสาหกรรมยา ทั้งนี้เพื่อใช้แข่งกัน เป็นผลให้การผลิอุตสาหกรรมเครื่องหอมในประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาดเครื่องหอมภายในประเทศที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ กระแสการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ หลายคนจึงนิยมผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นจากธรรมชาติ ที่สามารถย่อยสลายได้และเป็นการประหยัดการใช้ทรัพยากรชนิดอื่นที่จะทำให้เกิดมลภาวะกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนหลักโภชนาการที่ดี ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเริ่มหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัตถุดิบทางธรรมชาติมากขึ้น ในขณะที่สารและกลิ่นสังเคราะห์ทางเคมีค่อย ๆ ลดบทบาทความสำคัญลง

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าการส่งออกเครื่องหอมได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วจากปริมาณเพียง 927.50 ตัน มูลค่า 64.30 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2532 มาเป็นปริมาณ 1,243.90 ตัน มูลค่า 77.40 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบของการส่งออกเครื่องหอมได้เป็น 3 ประเภท คือ ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม โดยที่ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากต่างประเทศมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 865.80 ตัน มูลค่า 58.60 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2532 เป็นปริมาณ 1,188.90 ตัน มูลค่า 67.24 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 1) โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญที่สุด มีสัดส่วนการส่งออกกว่าร้อยละ 73.04 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด เนื่องจากคุณภาพดอกไม้อบแห้งของประเทศไทยค่อนข้างมีความคงทนและสีที่แปลกตา เนื่องจากพันธุ์ไม้ของประเทศไทยแตกต่างไปจากประเทศเมืองหนาว ดังนั้นจึงได้รับความนิยมในผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

ด้านการส่งออกน้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในช่วงเวลาที่ผ่านมามีปริมาณและมูลค่าการส่งออกอยู่ในระดับที่แตกต่างกันไม่มากนัก เนื่องจากเริ่มมีการพัฒนา

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมของประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้-								
อบแห้งและอ้อมสี	865.9	58.79	1,029.79	55.69	1,005.46	67.25	1,306.64	71.47
น้ำมันหอมระเหย	569.62	253.72	553.07	283.8	703.95	333.105	1,020.23	445.5
เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม	44.49	5.27	53.56	4.42	53.3	7.88	58.17	13.53
รวม	1,480.01	317.661	1,636.42	343.91	1,762.71	408.235	2,385.04	530.50

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

กันอย่างจริงจังเมื่อไม่นานมานี้ แต่คาดว่าจะการส่งออกผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ประเภทนี้จะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันตลาดส่งออกน้ำมันหอมระเหยที่สำคัญได้แก่ อองกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และมาเลเซีย ขณะเดียวกันตลาดส่งออกเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศทางแถบทวีปยุโรป เช่น เยอรมันนี อังกฤษ ออสเตรีย ฝรั่งเศส เดนมาร์ก เป็นต้น

จากที่กล่าวข้างต้น เครื่องหอมของไทยควรได้รับการส่งเสริมเพื่อผลิตเป็นอุตสาหกรรมให้มากขึ้น แต่ในปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องหอมยังไม่สามารถทำได้เต็มที่เนื่องจากคุณภาพและปริมาณวัตถุดิบที่ผลิตได้ไม่แน่นอน และลักษณะเด่นในเรื่องของกลิ่นของวัตถุดิบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ขณะเดียวกันปริมาณวัตถุดิบที่ผลิตได้ไม่แน่นอน อันเป็นอุปสรรคทำให้ปริมาณผลผลิตเครื่องหอมออกสู่ตลาดไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษา ค้นคว้าพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกต่าง ๆ ตั้งแต่การขยายพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยวให้ได้ตามที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการ และการพัฒนาการหีบห่อให้มีรูปทรงและสีสันทที่สวยงาม เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกในรูปแบบงูราไปสำเร็จรูป นอกจากนี้การผลิตน้ำมันหอมระเหยยังต้องการการลงทุนและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องหอมในอนาคตต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นจึงต้องมีการศึกษาและปรับปรุงสภาพการผลิต การตลาด และการส่งออกเพื่อทำให้อุตสาหกรรมเครื่องหอมสามารถขยายตัวต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาวะการผลิตเครื่องหอมไทย
2. เพื่อศึกษาสภาวะการตลาดในประเทศและต่างประเทศของเครื่องหอมไทย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการผลิต การตลาด และการส่งออกเครื่องหอมไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาวะการผลิต การตลาดของเครื่องหอมไทย
2. เพื่อให้ทราบถึงช่องทางการส่งออกเครื่องหอมไทย
3. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะและความนิยมของชาวต่างประเทศต่อเครื่องหอมของไทย
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาในการผลิต การตลาด และการส่งออกเครื่องหอมของไทย

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาถึงลักษณะการผลิตเครื่องหอมของไทย ที่ทำเป็นการค้า ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ต้นทุนและแหล่งวัตถุดิบในการผลิต ส่วนด้านการตลาดจะศึกษาถึงเรื่องการจัดจำหน่าย ราคาของเครื่องหอมในประเทศ รูปแบบและประเภทของเครื่องหอมที่ผู้บริโภคในประเทศต้องการ ศึกษาถึงสภาพการส่งออกเครื่องหอมในต่างประเทศซึ่งแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม และศึกษาถึงลักษณะความนิยมในรูปแบบและประเภทของเครื่องหอมในต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2532 - 2535

นิยามศัพท์

เครื่องหอม หมายถึง ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

บุหงา หมายถึง ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสีปรุงแต่งกลิ่นหอมต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึงบุหงาดอกไม้แห้ง

การตรวจเอกสาร

ชนิดา บุญถนอม (2534) กล่าวถึงประวัติของเครื่องหอมไทยมาแต่โบราณว่า ในสมัยสุโขทัยได้มีการใช้ธูปแล้ว เครื่องหอมสมัยแรก ๆ มี ธูปวาศชวาลา กระแจะจันทร์ น้ำมันหอม อำพันทองและจันทร์เทศ ใช้ในการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือ ต่อมาเครื่องหอมจึงค่อย ๆ มีบทบาทในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การใช้สำหรับร่างกาย เป็นเครื่องประพรมผิวต่าง ๆ ใช้กับเครื่องใช้ประจำวันทำให้มีกลิ่นหอมตรึงใจ วัตถุดิบที่ใช้ในการทำเครื่องหอมใช้ของที่มาจากธรรมชาติ คือ ดอกไม้ เช่น ดอกพิกุล มขลิ กระดังงา ส่วนประกอบของต้นไม้คือ แก่น เนื้อไม้หรือเปลือกไม้ของไม้หอมชนิดต่าง ๆ และที่ได้จากสัตว์ได้แก่ อำพันทองจากปลาวาฬ และขมดเค็ดเป็นน้ำมันจากต่อมที่อยู่ใกล้อวัยวะของขมดชนิดหนึ่ง เครื่องหอมไทยแต่เดิมสามารถแยกได้ตามลักษณะ คือ ประเภทน้ำได้แก่ น้ำอบ น้ำปรุง ประเภทแป้ง ได้แก่ แป้งหินและดินสอพอง นำมาทำเป็นแป้งร่ำ แป้งนวล และประเภทดอกไม้ได้แก่ บุษการ่าไป ซึ่งแบ่งได้เป็น บุษงาดอกไม้สดและบุษงาดอกไม้แห้ง กรรมวิธีการทำเครื่องหอมแบบดั้งเดิมคือ การเผา การชง การอบ และการร่ำ การเผา คือ การนำเครื่องหอมมาเผาด้วยความร้อนให้เกิดควันกรุ่นกลิ่นหอมขึ้นมา การชง (การต้ม) คือ การเอาเครื่องหอมลงไปต้มในน้ำให้น้ำมันหอมระเหยในเนื้อไม้ถูกความร้อนละลายออกมาทำให้น้ำมีกลิ่นหอม การอบ คือ การปรุงกลิ่นด้วยควันหอมหรือดอกไม้ เพื่อให้กลิ่นหอมนั้นซึมซาบเข้าไปในสิ่งที่เอาไปอบ การร่ำ คือ การนำดอกไม้ไปอบหอมด้วยเครื่องหอมต่าง ๆ ซ้ำ หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดกลิ่นหอม

เพื่อนร่วมทาง (2535) กล่าวว่า บุษงาโครงการหลวงเป็นจุดเริ่มต้นทางการตลาดเครื่องหอมไทยในรูปแบบการใช้ศิลปะมาประกอบกับพันธุ์ไม้แปลก ๆ นานาชนิด เพื่อสร้างอาชีพให้กลุ่มชาวไทยภูเขา ในปัจจุบันบุษงาโครงการหลวงได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านดอกไม้ที่ใช้ให้มีหลายชนิดมากกว่าเดิมซึ่งเน้นที่คุณภาพจะไม่ใช้วัตถุดิบที่เป็นของพื้น ๆ จนเกินไป เช่น ดอกบานไม่รู้โรย วัตถุดิบที่ใช้จะประกอบด้วย พันธุ์ไม้ที่สั่งมาเพาะเมล็ดเองจากต่างประเทศและไม้ป่าหรือพืชป่า เช่น แฝกหอม จะนำรากมาตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อหมักกับน้ำหอมซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในต่างประเทศมาก และได้ปรุงแต่งกลิ่นให้หลากหลาย โดยสูตรน้ำหอมที่ใช้ทำมาจากธรรมชาติทั้งหมดไม่มี

สารสังเคราะห์เจีปนเลย นอกจากบุงาแล้วยังมีผลผลิตที่ถูกส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศในลักษณะของดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งแต่ไม่แปรรูป เช่น ดอกรัก กลีบดาวเรือง เป็นต้น

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย (2535) กล่าวว่า ธุรกิจเครื่องหอมของไทยกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีบทบาทสำคัญในด้านการใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับป้อนโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเครื่องหอม ซึ่งมูลค่าทางตลาดเครื่องหอมในประเทศปีละประมาณ 1,300 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 20-25 ต่อปี ตลาดเครื่องหอมในประเทศได้รับการพัฒนาในหลายรูปแบบ ตั้งแต่การทำดอกไม้แห้งอบกับน้ำหอมหรือที่เรียกว่า บุงา เครื่องหอมในรูปแบบเครื่องสำอางค์และน้ำมันหอมระเหยที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการทำอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อาหารสำเร็จรูป เครื่องดื่ม ส่วนตลาดต่างประเทศพบว่าปริมาณการส่งออกเครื่องหอมได้ขยายตัวเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งออกในรูปแบบของดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ตลาดส่งออกเครื่องหอมที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และ ประเทศในแถบทวีปยุโรป เช่น เยอรมัน อังกฤษ เป็นต้น

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์บริษัทผู้ส่งออกเครื่องหอม เช่น บริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย และโครงการหลวง (เกษตรกลาง บางเขน) และสำรวจข้อมูลจากห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพฯ
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยรวบรวมจากเอกสารการเผยแพร่ของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน รายงานการศึกษา บทความต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสารต่าง ๆ จากห้องสมุดสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดของกรมส่งเสริมการ

ส่งออก

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการนำเอาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาได้จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มาทำการสรุปและวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Discriptive analysis) และเปรียบเทียบสัดส่วนของผลผลิตโดยอาศัยตารางและแผนภาพประกอบเพื่อช่วยในการอธิบาย

สภาวะการผลิตเครื่องหอมของประเทศไทย

ประวัติเครื่องหอมไทย

จากอดีตเครื่องหอมถูกใช้ในการศักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในสมัยสุโขทัยเครื่องหอมของไทยมีอย่างน้อย 3 ชนิด คือ ธูปวาศชวลา กระแจะจันทร์ และน้ำมันหอม ใช้เป็นเครื่องบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนี้แล้วยังมีการส่งไปในการเจริญราชไมตรีกับต่างประเทศด้วย และตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่อยมามีเครื่องหอมเพิ่มขึ้นอีกมากมาย เช่น อำพันทอง¹ จันทร์เทศ² และน้ำมันหอมจากพืชชนิดต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีกรรมวิธีการสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยออกจากเนื้อไม้หอม ซึ่งสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีหลักฐานการสั่งซื้อน้ำมันกระดังงาของไทยและนม่าจากประเทศตะวันตก แต่ในปัจจุบันแม้ยังมีการใช้น้ำมันจันทร์และหัวน้ำมันหอมอื่น ๆ ในการปรุงเครื่องหอม แต่การสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยจากไม้หรือดอกไม้ชนิดอื่นนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏถึงกรรมวิธีการสกัด และในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา หัวน้ำมันหอมที่ใช้มักสั่งเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น สั่งเข้าน้ำมันจันทร์จากอินเดีย และสั่งหัวน้ำหอมกลิ่นกุหลาบจากอังกฤษ เครื่องหอมของไทยแบบดั้งเดิมที่ยังมีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ เครื่องหอมสำเร็จรูป เช่น ธูปหอม แป้งร่ำ น้ำอบ น้ำปรุง แป้งหิน ดินสอพอง บุหงารำไป และน้ำมันหอมที่ใช้ในการปรุงเครื่องหอม ซึ่งในปัจจุบันเครื่องหอมสำเร็จรูปเหล่านี้ไม่ค่อยมีคนนิยมใช้ในชีวิตประจำวันมากนัก เพราะไม่ชอบกลิ่นเครื่องหอมไทยแบบดั้งเดิมจะมีใช้กันในงานพิธีทางศาสนาและงานประเพณีต่าง ๆ เครื่องหอมในปัจจุบันที่มีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมมี 3 ประเภทคือ บุหงารำไป (Potpourri) น้ำมันหอมระเหย (Essential

¹ อำพันทอง (Ambergris) เป็นสารที่ผลิตออกมาจากลำไส้เล็กของปลาวาฬ มีลักษณะเป็นก้อน สีเทา พบลอยอยู่ในทะเล ใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญในการปรุงเครื่องหอมโดยใช้เป็นสารตรึงกลิ่น ทำให้กลิ่นหอมต่าง ๆ ติดทนนานไม่ระเหยไปง่าย ๆ

² จันทร์เทศ เป็นไม้หอมชนิดหนึ่งซึ่งเคยมีอยู่มากในประเทศไทย โบราณถือกันว่าไม้หอมเป็นของ วิเศษและหายาก

oil) และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม (Compound oil) ซึ่งน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมมีความสำคัญในอุตสาหกรรมผลิตอาหาร เครื่องดื่ม ยา เป็นต้น เพื่อให้ตกแต่งกลิ่นและสีของผลิตภัณฑ์

ส่วนประกอบของเครื่องหอมไทย

ส่วนประกอบของเครื่องหอมไทยที่ใช้ส่วนใหญ่ได้มาจากธรรมชาติ แหล่งที่มาสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ดอกไม้ ดอกไม้หอมของไทยที่นิยมนำมาทำเครื่องหอมมีหลายชนิดที่สำคัญ ได้แก่ มะลิ กระจ่างวา สารภี ชำมะนาด ลำเจียก พิกุล กุหลาบมอญ จำปา เป็นต้น ซึ่งการเก็บดอกไม้จะต้องเก็บในเวลา que ดอกไม้ให้ความหอมมากที่สุด นั่นคือเก็บในช่วงก่อนดอกไม้จะบาน ซึ่งดอกไม้แต่ละชนิดจะมีเวลาที่บานแตกต่างกันจึงต้องทำการเก็บเสียก่อน เพื่อไม่ให้กลิ่นหอมของดอกไม้ระเหยออกไปเสียก่อน

2. ต้นไม้และส่วนประกอบของต้นไม้ เครื่องหอมจากต้นไม้สามารถเลือกใช้ได้หลายส่วนเช่น แก่น เนื้อไม้ เปลือก ผล เช่นมะกรูด ผิวมะกรูดจะให้กลิ่นหอมแรง และจากใบ เช่น ใบเตย ใบเนียม ส่วนเครื่องหอมจากไม้ คือ กายาน เป็นไม้อย่างชนิดหนึ่งมีลักษณะเป็นก้อนแข็ง ใสสีเหลือง นำมาใช้ทำกายาน

3. สัตว์ เครื่องหอมที่ได้จากสัตว์มีใช้กันอยู่ 2 ชนิด คือ อำพันทอง และขมดเช็ด¹ ใช้เป็นสารตรึงกลิ่น ทำให้กลิ่นหอมต่าง ๆ ติดทนนานไม่ระเหยไปง่าย ๆ

ปัจจุบันมีการสกัดสารประกอบทางเคมี เพื่อใช้ในการทำเครื่องหอมซึ่งเรียกว่า เครื่องหอมที่ได้จากการสังเคราะห์โดยนำมาผสมกับเครื่องหอมที่สกัดได้จากธรรมชาติ เพื่อลดต้นทุน

¹ ขมดเช็ด เป็นน้ำมันจากต่อมที่อยู่ใกล้อวัยวะของขมดชนิดหนึ่ง คนจับมันยังปล่อยให้มันขับน้ำมันจากต่อมนี้ออกมา แล้วเอาไปขูดมันออกมา ซึ่งกลิ่นของขมดเช็ดปกติจะค่อนข้างเหม็นเวลานำมาใช้จึงต้องดับกลิ่นขมดเสียก่อน

การใช้ประโยชน์จากเครื่องหอม

เครื่องหอมแบบไทยแต่เดิมนำมาใช้ในชีวิตประจำวันกันมาก ตั้งแต่หน้าที่ใช้อาบ การประพินผิว การใช้ออบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายให้มึกลิ่นหอม แต่ในปัจจุบันมีการใช้เครื่องหอมเหล่านี้น้อยลง ส่วนใหญ่ใช้กันในงานพิธีทางศาสนาและงานประเพณีต่าง ๆ เพราะกลิ่นของเครื่องหอมแบบเดิมนั้นคนไทยในปัจจุบันไม่ชอบกลิ่นในลักษณะนี้ แต่เปลี่ยนไปสนใจกลิ่นหอมที่มาจากตะวันตกมากขึ้น และเครื่องหอมที่ทำเป็นอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ได้แก่ การผลิตบุหงารำไปเพื่อใช้เป็นของขวัญแจกในงานต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน ทำเป็นบัตรอวยพรวันปีใหม่ นำไปเป็นของประดับบ้านทำให้เกิดกลิ่นหอมภายในบ้าน ฯลฯ ส่วนน้ำมันหอมระเหยนั้นจะใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตเป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยมีความเข้มข้นมากและมีกลิ่นตามดอกไม้ที่นำมาใช้สกัดเท่านั้นจึงต้องนำมาผสมและตัดแปลงให้ได้เป็นกลิ่นอื่น ๆ เช่น กลิ่นเนื้อ กลิ่นดอกไม้ที่ในธรรมชาติมีกลิ่นน้อยหรือกลิ่นของดอกไม้ที่ยังไม่สามารถสกัดเอากลิ่นออกมาได้ แต่น้ำมันหอมระเหยที่ได้สามารถนำไปใช้ได้กับอุตสาหกรรมยา เช่น น้ำมันหอมระเหยจากกุยคาลิปตัล ใช้ในอุตสาหกรรมยาเพื่อทำให้ยามีคุณสมบัติที่เมื่อสูดดมแล้วทำให้หายใจสะดวก ส่วนเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้วที่ใช้ในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ที่ต้องตกแต่ง กลิ่น สี ดังนั้นกลิ่นต่าง ๆ ที่มีในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้มาจากการแต่งกลิ่นขึ้นมาเกือบทั้งสิ้น ประเภทของอุตสาหกรรมที่ใช้ เช่น อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง น้ำหอม อาหาร ยา เพื่อแต่งกลิ่นและสี เช่น สบู่ ยาสีฟัน โลชั่น แชมพู น้ำยาซักแห้ง อาหารกึ่งสำเร็จรูป และประเภท ฟ้าสฟู้ด เป็นต้น

กระบวนการผลิตเครื่องหอมไทย

เครื่องหอมของไทยแบบดั้งเดิมที่ยังมีใช้ในปัจจุบันส่วนใหญ่คือ แป้งร่ำ น้ำอบ น้ำปรุง กรรมวิธีการผลิตจะคล้ายแบบเดิมแต่อาจมีขั้นตอนบางอย่างเปลี่ยนแปลงไป และยังทำเป็นอุตสาหกรรมเล็ก ๆ ในครอบครัว แต่ที่กล่าวในที่นี้คือ การผลิตของ บุหงารำไป น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเท่านั้น ซึ่งทั้ง 3 ประเภทนี้มีการผลิตที่ค่อนข้างทันสมัยและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิต

การผลิตบุหงารำไป

บุหงารำไป คือการนำดอกไม้มาปรุงกลิ่นให้หอมบรรจุลงในถุงผ้าโปร่งลักษณะต่าง ๆ บุหงาไทยนั้นมี 2 แบบ คือ บุหงาดอกไม้สด และบุหงาดอกไม้แห้ง ในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีการทำบุหงาดอกไม้แห้งเท่านั้น เพราะบุหงาดอกไม้แห้งสามารถเก็บรักษาได้นานและได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากกว่าบุหงาดอกไม้สด

ส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิตบุหงารำไป มีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. กลีบดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมและไม่หอม บางชนิดที่ไม่หอมจะใส่เพื่อให้เกิดความ

สวยงาม

2. ใบไม้ เปลือกไม้ ส่วนของผล เพื่อให้ปล่อยกลิ่นหอมออกมา

3. เครื่องเทศ สมุนไพรต่าง ๆ ใส่เข้าไปเพื่อทำให้กลิ่นที่ออกมามีกลิ่นเครื่องเทศ

ด้วย

4. สารจับกลิ่น (Fixative) เป็นส่วนสำคัญมากที่ช่วยในการดึงกลิ่น มีคุณสมบัติในการจับกลิ่นแล้วค่อย ๆ ปล่อยกลิ่นที่จับไว้ออกมา

5. สารความหอมหรือน้ำหอม จะได้จากการเอาดอกไม้ที่มีกลิ่นหอม มาสกัดเอาน้ำมันหอมหรือการสังเคราะห์ทางเคมี

วิธีการผลิต แต่เดิมนั้นต้องเลือกเฉพาะดอกไม้ ที่เมื่อแห้งแล้วยังมีกลิ่นหอม เช่น มะลิ พิกุล และเตยหอม เมื่อได้ดอกไม้ก็จะเอามาเกลี่ยลงในกระดาษตากไว้ให้แห้ง จากนั้นจึงนำมาปรุงกลิ่นด้วยน้ำปรุงหรืออบกำยานปรุงจนได้ที่ เก็บเอาไว้แล้วค่อยอบร่ำบ่อย ๆ พอถึงวันที่จะใช้จึงค่อยนำมาใส่ถุง (สิญจนา , 2536) แต่กรรมวิธีแบบนี้ยุ่งยากและดอกไม้ที่แห้งแล้วมีกลิ่นหอมขึ้นหาได้ยาก ในปัจจุบันการผลิตจะใช้กรรมวิธีซึ่งประเทศในทวีปยุโรป และอเมริกานิยมใช้ และมีการใส่กลิ่นที่แปลกใหม่มากขึ้นกว่าเดิม

วิธีการผลิตในปัจจุบันมีกรรมวิธี คือ นำส่วนผสมทั้งหมดมาหมักรวมกันโดยการนำมา

คลุกเคล้ากันซึ่งใช้เวลาในการหมักไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ หากหมักไว้นานจะยิ่งดีและยังมีส่วนประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้บุหงาที่หมักมีคุณภาพดี เช่น อุณหภูมิที่ใช้ ภาชนะที่ใช้หมัก เป็นต้น (ปานทิพย์ , 2536 : 47)

วัตถุดิบที่นิยมนำมาใช้ในการผลิตบุหงารำไป ได้แก่ ดอกบานไม่รู้โรย ดอกหญ้า ดอกกระต่าย ดอกจิบโซฟิลล่า ลาเวนเดอร์ สแตติช กลีบกุหลาบ เนื้อไม้สน ใบสนหอม ผลยูคาลิปตัส ซาคาโมไมล์ บัวขาว ดอกฝ้ายที่นำสมอไปใช้แล้ว ลูกสน เป็นต้น ดอกไม้และส่วนของต้นไม้เหล่านี้จะนำมาตากแห้ง อบ หรือคั่วความชื้น แล้วจึงตากแต่งสี ซึ่งสีที่ใช้มีหลายสีด้วยกัน เช่น เขียว แดง ม่วง เหลือง ส้ม ชมพู เป็นต้น ส่วนกลิ่นที่ใส่่นั้นมีหลากหลายกลิ่นแล้วแต่ผู้ผลิต แต่กลิ่นที่นิยมใช้และเป็นที่ชื่นชอบของคนไทยในปัจจุบัน ได้แก่ กลิ่นผลไม้ต่าง ๆ เช่น กลิ่นสตรอเบอร์รี่ กลิ่นส้ม กลิ่นแอปเปิ้ล กลิ่นลาเวนเดอร์ กลิ่นเบอากามอท กลิ่นกุหลาบ กลิ่นจากดอกกล้วยไม้ เป็นต้น

กรรมวิธีการผลิตของผู้ผลิตแต่ละราย มีขั้นตอนที่พิเศษเฉพาะแตกต่างกันแล้วแต่สูตรของแต่ละผู้ผลิต สำหรับตัววัตถุดิบคือ ดอกไม้ ส่วนประกอบของต้นไม้ต่าง ๆ และน้ำมันหอมระเหย วัตถุดิบที่นำมาใช้เหล่านี้ คุณภาพอาจแตกต่างกัน กรรมวิธีดั้งเดิมที่ผลิตจะใช้ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ที่มีกลิ่นหอมมาใส่ แต่ในปัจจุบันดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ที่มีกลิ่นหอมบางชนิดหาได้ยากจึงนิยมใส่ดอกไม้ที่ไม่มีกลิ่นหอมแต่ชื่อมีความหมายดีเข้ามาแทน เช่น ดอกบานไม่รู้โรย ดอกรัก กลีบดาวเรือง แหล่งผลิตดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตบุหงาส่วนใหญ่จะได้มาจากจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคเหนือของประเทศไทยที่มีความสามารถสูงในการผลิตดอกไม้หอมต่าง ๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เป็นต้น

การผลิตน้ำมันหอมระเหย

น้ำมันหอมระเหย เป็นกลุ่มสารอินทรีย์ที่มีคุณสมบัติเด่น คือ มีกลิ่นหอมระเหยได้ง่ายที่อุณหภูมิธรรมดา กลิ่นดังกล่าวไม่จำเป็นต้องหอมเสมอไปพบอยู่ในพันธุ์พืชมานานาชนิด สดสม

อยู่ในบริเวณผนังเซลล์ของพืช ซึ่งเป็ผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นจากการเจริญเติบโต (Metabolism) ที่ประกอบด้วย 2 ขบวนการคือ การเผาผลาญ (Catabolism) และการสร้าง (Anabolism) น้ำมันหอมระเหยต่างจากน้ำมันทั่ว ๆ ไป (Fixed oil หรือ Fatty oil) คือ น้ำมันนี้อยู่ในเซลล์พืชและสามารถระเหยได้ในอุณหภูมิปกติ มีองค์ประกอบแตกต่างกัน ซึ่งตรวจสอบได้โดยอาศัยรังคเลข (Chromatography) น้ำมันหอมระเหยดังกล่าวอยู่ในต่อมหรือต่อภายในส่วนใด ส่วนหนึ่งของพืชโดยมีปริมาณและชนิดของสารประกอบแตกต่างกันไป ในพืชต้นเดียวกันอวัยวะส่วนหนึ่งอาจมีปริมาณน้ำมันหอมระเหยมากกว่าอีกส่วนหนึ่ง เช่น อวัยวะส่วนดอกมีกลิ่นหอมมากที่สุด ได้แก่ ดอกมะลิ ดอกกุหลาบ ดอกกระดังงา ดอกจำปี ดอกจำปา เป็นต้น ส่วนใบมีกลิ่นหอมมากที่สุด ได้แก่ กระเพรา โหระพา มินต์ ยูคาลิปตัส เป็นต้น ผลที่มีกลิ่นได้แก่ กระวาน เปลือกที่มีกลิ่นหอม ได้แก่ อบเชย ต้นที่มีกลิ่นหอม ได้แก่ จันทนา ไม้กฤษณา เป็นต้น รากและเหง้าที่มีกลิ่นหอม ได้แก่ จิง ข่า ขมิ้น เป็นต้น ปริมาณและคุณภาพของน้ำมันหอมระเหยยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกหลายประการ เช่น ดิน ภูมิอากาศ อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน ความสูงจากระดับน้ำทะเล การเก็บเกี่ยว ตลอดจนเทคนิควิธีการสกัดและการกลั่นใส

พืชให้กลิ่นหอมที่พบและปลูกในประเทศที่สามารถนำมาสกัดเป็นน้ำมันหอมระเหยได้ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. พืชที่ให้ดอกมีกลิ่นหอม เช่น กุหลาบ มะลิวัลย์ กระดังงา การเวก จำปา ราตรี จันทน์กะพ้อ ช่อนกลิ่น บุนงา ปทุม พุดซ้อน สายหยุด เสาวรส ชะเอม เดหลี เป็นต้น
2. พืชที่ให้ใบมีกลิ่นหอม เช่น กะเพราขาว กะเพราแดง ตะไคร้หอม พลู มะกรูด เตยหอม ผักชี สะระแหน่ โหระพา พิมเสน จันทน์หอม เป็นต้น
3. พืชที่เปลือกมีกลิ่นหอม เช่น กระแจะ กระเทียมต้น ไม้หอม อบเชย การบูร
4. พืชที่ผลหรือเมล็ดมีกลิ่นหอม เช่น จันทน์เทศ กระวาน กาแฟ ลูกยี่หว้า เร่ว เป็นต้น
5. พืชที่มีรากหรือส่วนคล้ายรากมีกลิ่นหอม เช่น กระชาย กระชายขาว จิง ไซล ฆมินขาว ข่า แฝกหอม เป็นต้น
6. พืชที่ต้นมีกลิ่นหอม เช่น ตะไคร้ ตะไคร้หอม ตะไคร้ต้น ไม้หอม จันทนา จันทน์

กำลังเสือโคร่ง จันทน์ชะมด เป็นต้น

7. พืชที่ย่างมีกลิ่นหอม ได้แก่ กายาน

วิธีการสกัดและแยกน้ำมันหอมระเหย

การสกัดและแยกน้ำมันหอมระเหยออกจากพืชได้เริ่มทำกันมานานตั้งแต่โบราณ โดยเริ่มจากการที่มนุษย์เก็บพรรณไม้หอมและดอกไม้หอมมาแช่ในน้ำแล้วทิ้งไว้ น้ำที่แช่ด้วยดอกไม้จะมีกลิ่นหอมนำไปดื่มและอาบ ต่อมาได้มีวิวัฒนาการก้าวหน้าขึ้นโดยการต้ม การกลั่นด้วยไอน้ำ ใช้ไขมันคูดขับ สกัดด้วยตัวทำละลายอินทรีย์ ซึ่งแต่ละวิธีมีจุดประสงค์ที่จะสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยออกมาให้ได้มากที่สุดและมีคุณภาพดีที่สุด การที่จะสกัดน้ำมันหอมให้ได้ประสิทธิภาพที่ดีที่สุดนั้น จำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติและสรีระของพรรณไม้ชนิดต่าง ๆ ด้วย ต้นไม้แต่ละชนิดมีสรีระไม่เหมือนกัน บางชนิดเมื่อตัดจากต้นแล้วกลิ่นลดลง เช่น กุหลาบ ฯลฯ ดังนั้นการที่จะใช้วิธีใดสกัดและแยกน้ำมันหอมระเหยจึงต้องพิจารณาให้รอบคอบ เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยประกอบด้วยสารประกอบหลายตัว ทั้งที่เป็นของแข็งและของเหลว ดังนั้นการแยกน้ำมันหอมระเหยออกมาจากพืชที่ทำกันมี 5 วิธี คือ การกลั่น (Distillation) การสกัดด้วยไขมันเย็น (Enflourage) การสกัดด้วยไขมันร้อน (Maceration) การสกัดด้วยตัวทำละลาย (Solvent extraction) และ การสกัดโดยการบีบหรืออัด (Compression)

1. การกลั่น (Distillation) คือ การนำน้ำร้อนหรือน้ำเข้าเข้าไปแยกน้ำมันหอมระเหยออกมาจากพืช โดยการแทรกซึมเข้าไปในเนื้อเยื่อพืช ความร้อนจะทำให้สารละลายออกมา กลายเป็นไอน้ำพร้อมกับน้ำร้อนหรือน้ำนั้น ซึ่งการกลั่นเพื่อให้ได้น้ำมันหอมระเหยที่มีคุณภาพดีนั้น ต้องอาศัยเทคนิคและขบวนการทางเคมีและทางกายภาพหลายอย่างประกอบกัน โดยทั่ว ๆ ไป เทคนิคการกลั่นน้ำมันหอมระเหยที่ใช้กันมี 3 วิธี คือ

1.1 การกลั่นด้วยน้ำร้อน (Water distillation and hydro distillation) เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดของการกลั่นน้ำมันหอมระเหย การกลั่นโดยวิธีนี้ พืชที่กลั่นต้องจุ่มอยู่ในน้ำเดือดทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด พืชบางชนิดเบาอาจจะลอยน้ำก็ได้ ขึ้นกับความถ่วงจำเพาะของพืชนั้น การกลั่นน้ำมันหอมระเหยนี้ใช้กับของที่ติดกันง่าย เช่น ใบไม้บาง ๆ กลีบดอกไม้อ่อน ๆ

ข้อควรระวังในการกลั่นโดยวิธีนี้คือ พืชจะได้รับความร้อนไม่สม่ำเสมอ ตรงกลางมักจะไต้มากกว่าด้านข้าง ซึ่งจะมีปัญหาในการไหม้ของวัตถุดิบที่ใช้ กลั่นใหม่จะปนมากับน้ำมันหอมระเหย และมีสารไม่พึงประสงค์ติดมาในน้ำมันหอมระเหยได้ วิธีแก้ไข คือ การใช้ไอน้ำร้อน หรืออาจใช้ closed-steam coil จุ่มในหม้อต้ม แต่การใช้ coil นี้ไม่เหมาะกับดอกไม้บางชนิด เช่น กุหลาบ หากกลั่นโดยใช้ steam coil ก็ไม่ได้เพราะเมื่อเกิดกลิ่นกุหลาบนั้นไปถูก steam coil จะทำให้กลายเป็น glutinous mass เป็นผลให้ไม่สามารถกลั่นกลิ่นออกมาได้จึงต้องใช้วิธีใส่ลงไปในน้ำ กลิ่นกุหลาบสามารถจะหมุนเวียนไปอย่างอิสระ ในการกลั่นเปลือกก็เช่นกัน ถ้าใช้วิธีกลั่นด้วยน้ำ น้ำจะซึมเข้าไปและนำกลิ่นออกมาหรือกลิ่นจะแพร่กระจายออกจากเปลือกไม่ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการเลือกใช้วิธีการกลั่นจึงขึ้นกับชนิดของพืชที่นำมากลั่นด้วย

1.2 การกลั่นด้วยน้ำและไอน้ำ (Water and steam distillation)

การกลั่นโดยวิธีนี้ใช้ตะแกรงรองวัตถุดิบที่จะกลั่นให้เหนือระดับน้ำในหม้อกลั่น ต้มให้เดือด ไอน้ำจะลอยตัวขึ้นไปผ่านวัตถุดิบที่จะกลั่น ส่วนน้ำนั้นจะไม่ถูกกับตัววัตถุดิบเลย ไอน้ำจากน้ำเดือดเป็นไอน้ำที่อึดตัวหรือเรียกว่า ไอเปียกไม่ร้อนจัด เป็นการกลั่นที่สะดวกที่สุดคุณภาพของน้ำมันออกมาจะดีกว่าวิธีแรก การกลั่นแบบนี้ใช้กันอย่างกว้างขวางในการผลิตน้ำมันหอมระเหยทางการค้า

1.3 การกลั่นด้วยไอน้ำ (Direct steam distillation) วิธีนี้จะวาง

วัตถุดิบอยู่บนตะแกรงในหม้อกลั่น ซึ่งไม่มีน้ำอยู่เลย ไอน้ำภายนอกที่อาจจะเป็นไอน้ำเปียกหรือไอร้อนจัด แต่ความดันสูงกว่าบรรยากาศ ส่งไปตามท่อใต้ตะแกรงให้ไอน้ำผ่านขึ้นไปถูกกับวัตถุดิบบนตะแกรง ไอน้ำต้องมีปริมาณเพียงพอที่จะช่วยให้ น้ำมันแพร่ระเหยออกมาจากวัตถุดิบ วัตถุดิบบางชนิดอาจใช้ไอร้อนได้ แต่บางชนิดที่ใช้ไอน้ำเปียก น้ำมันจึงจะถูกปล่อยออกมา ข้อดี ของการกลั่นวิธีนี้สามารถกลั่นได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเอาพืชใส่หม้อกลั่นไม่ต้องเสียเวลารอให้ร้อน สามารถปล่อยไอร้อนเข้าไปได้เลย ปริมาณของสารที่นำเข้ามากลั่นก็ได้มาก ทำให้ได้น้ำมันหอมระเหยมาก

การกลั่นทั้ง 3 วิธีนี้ควรกลั่นที่อุณหภูมิต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ หากได้น้ำมันน้อยควรใช้อุณหภูมิสูงขึ้นและใช้เวลาให้สั้นที่สุด การกลั่นจะต้องพิจารณาให้รอบคอบทั้งการวัดอุณหภูมิและเวลาให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสมที่สุด

2. การสกัดด้วยไขมันเย็น (Enfleurage) ใช้หลักที่ว่าไขมันมีคุณสมบัติในการดูด

กลิ่นได้สูงมากจึงนำไขมันมาตกกลิ่นหอมของดอกไม้ที่ส่งกลิ่นหอมมาก เช่น มะลิ ช่อนกลิ่น เป็นต้น โดยเก็บดอกไม้สดเมื่อถึงช่วงเวลาที่ส่งกลิ่นหอมมาก นำไปวางบนไขมันที่เตรียมทิ้งไว้ประมาณ 24 ชั่วโมงและสามารถนำดอกเก่าไปสกัดน้ำมันโดยวิธีอื่น ๆ ส่วนดอกสดใหม่ก็นำมาวางอีก ทำการสกัดด้วยไขมันเย็น หลาย ๆ ครั้ง จนสิ้นฤดูดอกไม้ ต่อจากนั้นใช้แอลกอฮอล์ละลายน้ำมันหอมระเหยนั้น โดยวิธีนี้ไขมันที่ใช้ต้องสะอาดปราศจากกลิ่นและมีความแข็งพอเหมาะถ้าแห้งไปจะตกกลิ่นไม่ดี แต่ถ้ามันเกินไปจะทำให้เอาดอกไม้ออกยาก อุณหภูมิที่ทำให้ไขอุณหภูมิห้อง สัดส่วนของไขมันมีดังนี้ คือ ไขมันสัตว์ที่สะอาดมาก 1 ส่วน น้ำมันหมู 2 ส่วน

3. การสกัดด้วยไขมันร้อน (Maceration) ดอกไม้บางชนิด เช่น ดอกกุหลาบ ดอกส้ม เป็นต้น เมื่อเด็ดมาจากต้นแล้ว กิจกรรมทางฟิสิกส์กายภาพของดอกไม้ เช่น การปล่อยกลิ่นหอมจะหยุดทันที ไม่เหมือนกับดอกมะลิและช่อนกลิ่นที่มีกลิ่นน้ำหอมออกมาตลอดเวลา เมื่อสกัดด้วยไขมันร้อนจะสกัดได้น้ำมันหอมระเหยมากที่สุดกว่าสกัดด้วยไขมันเย็น ส่วนกุหลาบและดอกส้ม แม้สกัดด้วยไขมันเย็นก็จะได้ได้น้ำมันหอมระเหยเพิ่มขึ้น จึงควรสกัดด้วยไขมันร้อน โดยอุ่นไขมันให้ร้อนประมาณ 80 องศาเซลเซียส แต่ดอกไม้ลงไปประมาณครึ่งชั่วโมงแล้วทำให้เย็น สุดท้ายยอุ่นให้ร้อนอีกครั้งเพื่อหลอมและกรองดอกไม้ออกล้างไขมันที่ติดมาด้วยน้ำอุ่น หรือวางบนผ้ากรอง บีบพร้อมกับราดน้ำร้อนทำให้น้ำและไขมันจะแยกจากกันง่าย อาจใช้เซนติฟิวส์เข้าช่วยเอาดอกไม้ ออกใช้ไขมันเติม เปลี่ยนดอกไม้สดหลายครั้งจนอิ่มตัว ไขมันร้อนมีกลิ่นน้ำมันหอมระเหยนี้เรียกว่า ปอมเมต เหมือนกับวิธีที่ 2 แล้วนำแอลกอฮอล์ชนิดดีมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยออกทำให้บริสุทธิ์อีกครั้งหนึ่ง จะได้น้ำมันหอมระเหยอย่างดีเยี่ยมเช่นเดียวกับวิธีที่ 2

4. การสกัดด้วยตัวทำละลายระเหยง่าย (Solvent extraction) ตัวทำละลายอินทรีย์แต่ละชนิดมีความสามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยของวัตถุดิบจากพืชไม่ต่างกัน เดิมใช้อีเทอร์เป็นตัวทำละลาย โดยพบวิธีนี้ในปี ค.ศ. 1835 ต่อมาพบว่าใช้ พิโตรเลียม อีเทอร์ เป็นตัวทำละลายที่ดีที่สุด รองลงมา คือ เบนซีน และมีการพัฒนาเทคนิคการสกัดให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น วิธีการ คือ นำดอกไม้สดใส่ในเครื่องสกัดที่อุณหภูมิห้อง เติมตัวทำละลายบริสุทธิ์ (พิโตรเลียมและอีเทอร์) ซึ่งจะซึมเข้าไปในเนื้อเยื่อของดอกไม้ ละลายสารหอมและ (Wax) รวมทั้งสีออกมาเพื่อระเหยเอาตัวทำละลายออกที่อุณหภูมิห้องและเป็นสูญญากาศ การสกัดโดยวิธีนี้มีข้อเสีย คือ ต้นทุนการผลิตสูงเพราะว่าต้องใช้ตัวทำละลายที่มีราคาแพง แต่มีข้อดี คือ องค์กรประกอบทางเคมีของ

น้ำมันหอมระเหยจะได้ปริมาณลดลง อีกทั้งไม่ต้องใช้วิธีซับซ้อนมากและได้กลิ่นหอมที่แรง บางโรงงานจะนำน้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้ซึ่งเรียกว่า Concrete ไปทำให้บริสุทธิ์อีกครั้งจะได้หัวน้ำหอมที่มีกลิ่นเหมือนกลิ่นดอกไม้ตามธรรมชาติ

5. การสกัดโดยการบีบหรืออัด (Compression) วิธีนี้เหมาะกับการผลิตน้ำมันหอมระเหยที่มีปริมาณมาก ๆ เช่นน้ำมันหอมระเหยจากผิวส้ม วิธีการไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยนำตัวอย่างพืชที่หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ เข้าเครื่องบีบหรืออัดซึ่งใช้ screw press น้ำมันที่ได้เรียกว่า น้ำมันดิบ (Crude oil) วิธีนี้ใช้มานานแล้ว

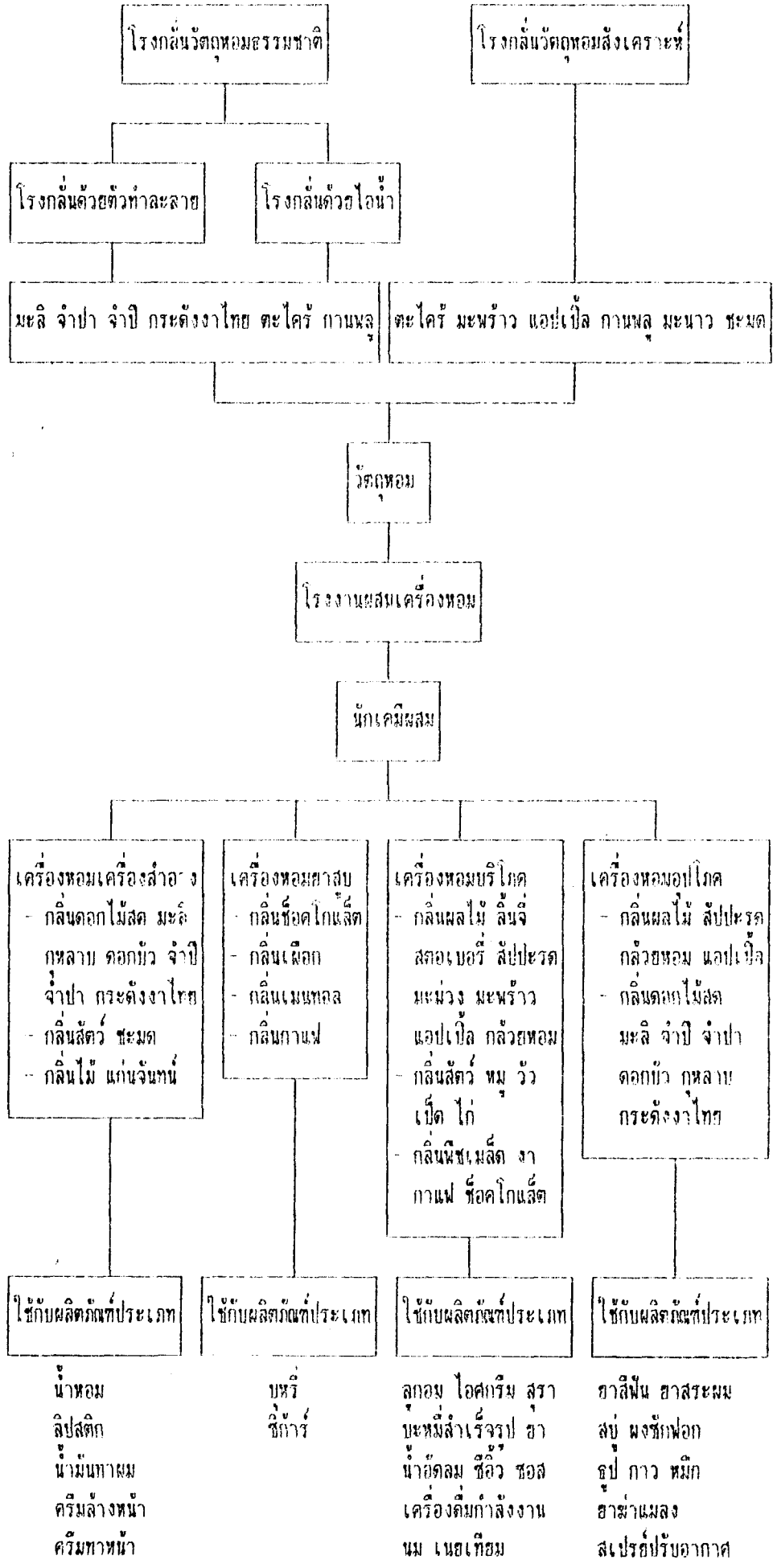
น้ำมันหอมระเหยที่ผลิตได้ ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้ทันทีจะต้องนำมาทำการผสมให้เป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเสียก่อนจึงจะใช้ผสมในอาหารได้ แต่มีน้ำมันหอมระเหยบางชนิดที่สามารถนำมาใช้ได้เลย เช่น น้ำมันหอมระเหยของเปปเปอร์มินต์ ที่มีคุณสมบัติช่วยทำให้หายใจสะดวกใช้เป็นส่วนผสมในอุตสาหกรรมการผลิตยา เป็นต้น การผลิตน้ำมันหอมระเหยที่ผลิตได้ในประเทศไทยไม่สามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยได้ทุกชนิด ฉะนั้นบางชนิดจึงต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในประเทศไทยมีไม่เพียงพอ

การผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

น้ำมันหอมระเหยที่ได้ให้นำมาผลิตเป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ขั้นตอนการผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของผู้ผลิตในประเทศไทย คือ บริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด (ภาพที่ 1) เริ่มต้นจาก

1. การกลั่นและสกัดวัตถุดิบหอมธรรมชาติ คือ สกัดน้ำมันหอมจากดอกไม้ พืชชนิดต่าง ๆ ที่มีน้ำมันหอม ซึ่งกลั่นได้ 2 แบบ คือ กลั่นด้วยตัวทำละลายและกลั่นด้วยไอน้ำ จะได้น้ำมันหอมจากพืชต่าง ๆ ที่นำมาสกัด เช่น มะลิ จำปี จำปา กระจ่างไทย ตะไคร้ เป็นต้น

2. การกลั่นน้ำมันหอมสังเคราะห์ คือ กลั่นจากสารเคมีต่าง ๆ ที่มีกลิ่นใกล้เคียงกับกลิ่นของวัตถุดิบหอมธรรมชาติ เช่น กลิ่นตะไคร้ มะพร้าว แอปเปิ้ล กานพลู เป็นต้น

ภาพที่ 1 การผลิตน้ำมันหอมระเหยของโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด ปี พ.ศ. 2536
 ที่มา : (โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด , 2536)

3. นำวัตถุดิบที่กลิ่นหรือสกัดได้มาผสมเป็นวัตถุดิบหรือน้ำมันหอมระเหย น้ำมันหอมระเหยที่ได้ในขั้นนี้ยังมีความเข้มข้นมากและปริมาณที่สกัดได้ยังมีน้อย จึงต้องทำการผสมให้มีความเข้มข้นลดลง

4. นำน้ำมันหอมระเหยที่ได้มาผสมรวมกับสารเคมีต่าง ๆ ที่โรงงานผสมเครื่องหอม โดยผ่านการควบคุมของนักเคมีผสม เพื่อให้ได้กลิ่นต่าง ๆ ตามต้องการ เมื่อผสมแล้วจะได้เป็นน้ำหอมและเครื่องหอมที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ คือ

4.1 เครื่องหอมที่ใช้กับอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง ได้แก่ กลิ่นดอกไม้สด มะลิ กุหลาบ จำปี จำปา กลิ่นสัตว์ กลิ่นผลไม้ เป็นต้น ใช้ผลิตสินค้าประเภท น้ำหอม ลิปสติก แป้ง ครีมล้างหน้า เป็นต้น

4.2 เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมยาสูบ ได้แก่ กลิ่นช็อคโกแลต กลิ่นเผือก กลิ่นกาแฟ เป็นต้น ใช้ผลิตสินค้าประเภทบุหรี่ ซิการ์

4.3 เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมบริโภค ได้แก่ กลิ่นผลไม้ต่าง ๆ กลิ่นสัตว์ กลิ่นพืชเมล็ด เป็นต้น ใช้ผลิตสินค้าประเภท สุกอม ไอศกรีม ยา น้ำอัดลม เป็นต้น

4.4 เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมอุปโภค ได้แก่ กลิ่นผลไม้ กลิ่นดอกไม้สด ใช้ผลิตสินค้าประเภท ยาสีฟัน ยาสระผม สบู่ คุป กาว หมึก ยาสีฟันแมลง เป็นต้น

วัตถุดิบ

วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตเครื่องหอมคือ ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้ซึ่งราคาของวัตถุดิบจะแตกต่างกันเนื่องจากวัตถุดิบที่เกษตรกรไทยผลิตได้มีผลผลิตไม่สม่ำเสมอทั้งปี ทำให้ราคาจำหน่ายของวัตถุดิบแตกต่างกัน มีผลถึงค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเครื่องหอมด้วย

บุงการ่าไป

วัตถุดิบที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ดอกไม้แห้ง โดยนิยมใช้ดอกบานไม่รู้โรยมากที่สุดเนื่องจากคุณภาพดีและราคาค่อนข้างต่ำอีกทั้งเพาะปลูกได้ง่าย เกษตรกรจะทำการเพาะต้นกล้าไว้ประมาณ

1 - 2 เดือน แล้วจึงย้ายไปปลูกในแปลงใหญ่ประมาณ 3 เดือน หลังจากนั้นอีก 5 เดือน ก็จะทำให้ ดอกที่พร้อมนำออกขายได้ ดอกบานไม่รู้โรยนี้จัดว่าเป็นไม้ดอกที่มีอายุการปลูกล้น บนพื้นที่เพาะปลูก 1ไร่ จะให้ผลผลิตดอกไม้สดเฉลี่ยประมาณไร่ละ 100 - 120 กิโลกรัม หรือคิดเป็นดอกไม้แห้ง เฉลี่ยประมาณไร่ละ 40 - 45 กิโลกรัม และราคาที่ชาวสวนได้รับกิโลกรัมละ 40 บาท ดังนั้น เกษตรกรจะได้รับรายได้ประมาณไร่ละ 1,600 - 1,800 บาท ลักษณะการจำหน่ายดอก บานไม่รู้โรยของเกษตรกรจะเป็นแบบคละ ไม่มีการคัดขนาดแต่จะแยกตามสี คือ สีขาว ชมพู และ แดง ในปัจจุบันมีบริษัทเอกชนที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกดอกไม้เพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานของตนโดย มีการตกลงราคาซื้อขายล่วงหน้าที่น่าพอใจแล้ว ส่วนราคาน้ำมันหอมระเหยที่ใช้จะมีราคาประมาณ ขวดละ 20 - 30 บาท ขนาดตั้งแต่ 0.5 - 30 ซี.ซี. (จากการสำรวจ) เป็นน้ำหอมที่ผลิตได้ ในประเทศซึ่งคุณภาพไม่ด้อยแต่ถ้าเป็นน้ำหอมที่นำเข้าจะมีราคาสูงกว่านี้มาก

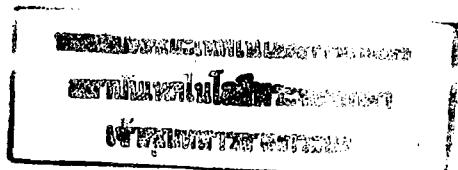
น้ำมันหอมระเหย

ในการผลิตน้ำมันหอมระเหยแบบวิถีธรรมชาติ จะใช้ดอกไม้และส่วนของพืชที่สกัด เอน้ำมันหอมระเหยได้นำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหย ซึ่งจะต้องใช้ในปริมาณมาก เช่น การผลิต น้ำมันหอมระเหยจาก มะลิ จำปี จำปา

1. การผลิตน้ำมันหอมระเหยจากดอกมะลิจะใช้ดอก มะลิลา ราคาของดอกมะลิลา ในแต่ละเดือนไม่เท่ากัน เดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน ราคาเฉลี่ย 10 - 20 บาท เดือนตุลาคม มกราคม ราคาเฉลี่ย 20 - 200 บาท โดยดอกมะลิลา 1 กิโลกรัม สกัดน้ำมันหอมได้ 2.2 กิโลกรัม

2. ดอกจำปี ราคาเฉลี่ย 12 - 15 บาทต่อ 100 ดอก โดยดอกจำปี 1,000 กิโลกรัม สกัดน้ำมันหอมระเหยได้ 2 กิโลกรัม

3. ดอกจำปา ราคาเฉลี่ย 12 - 15 บาทต่อ 100 ดอก ดอกจำปา 1,000 กิโลกรัม สามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยได้ 2.3 กิโลกรัม ดอกจำปาและดอกจำปีจะออกดอกน้อยใน ฤดูหนาว โรคและแมลงก็มีมากทำให้ราคาแพง

แอลกอฮอล์ การสกัดน้ำมันหอมระเหยในประเทศไทยจะต้องใช้แอลกอฮอล์ในการผลิตเป็นส่วนใหญ่ ราคาแอลกอฮอล์ที่รัฐบาลกำหนดให้โรงผลิตแอลกอฮอล์จำหน่ายลิตรละ ๘2 บาท เป็นราคาที่สูงมากและรัฐบาลยังจำกัดการนำเข้าแอลกอฮอล์ ทำให้ต้นทุนการผลิตน้ำมันหอมระเหยสูงตามไปด้วย ในขณะที่ราคาแอลกอฮอล์ในต่างประเทศราคาลิตรละ ๙ บาท ทำให้ราคาน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศมีราคาถูก

เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

การผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจะต้องใช้น้ำมันหอมระเหยชนิดต่าง ๆ และสารเคมีอื่น ๆ ในการผลิต สำหรับราคาน้ำมันหอมระเหยที่ใช้จะตกราคากิโลกรัมละ 10,000 - 25,000 บาท

ลักษณะของผู้ผลิตเครื่องหอมไทย

บุหงารำไป

ผู้ผลิตบุหงารำไปมีหลายลักษณะ คือ

1. ผู้ผลิตที่ผลิตวัตถุดิบ คือ ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้และจำหน่ายบุหงารำไปที่ทำสำเร็จแล้ว ผู้ผลิตลักษณะนี้ถือได้ว่าเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ คือ โครงการหลวง ที่จำหน่ายทั้งวัตถุดิบและบุหงารำไปที่ทำสำเร็จแล้ว ซึ่งมีราคาจำหน่ายที่ค่อนข้างสูง
2. ผู้ผลิตที่ซื้อวัตถุดิบจากที่ต่าง ๆ นำมาทำเป็นบุหงารำไป ผู้ผลิตลักษณะนี้จะซื้อวัตถุดิบ คือ ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งจากเกษตรกรที่ปลูกดอกไม้หรือจากโครงการหลวง นำมาผสมสี ใส่อกลิ่นและใส่ภาชนะรูปทรงต่าง ๆ ราคาจำหน่ายจะแตกต่างกันตามกรรมวิธีการผลิตและคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้

ในปัจจุบันบริษัทที่ผลิตเครื่องสำอางของไทย เริ่มทำการผลิตและจำหน่ายบุหงารำไป

ควบคู่กับสินค้าหลัก เพราะมีกรรมวิธีการผลิตที่ไม่ยุ่งยากและยังช่วยส่งเสริมภาพพจน์ของสินค้าเพื่อให้เข้ากับการรณรงค์ให้ใช้สินค้าที่ผลิตจากธรรมชาติ เช่น บริษัทไอเรนทอล ปรีนเซส และบริษัทผลิตเครื่องสำอางคิวท์เฟลส

น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

ปัจจุบันมีผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยในประเทศไทยไม่มากนัก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะนำเข้าจากต่างประเทศ โดยนำเข้าน้ำมันหอมระเหยและนำมาผสมเป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการต่าง ๆ ในประเทศ เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้นี้มีส่วนผสมต่าง ๆ ในอัตราส่วนที่เป็นสูตรเฉพาะของผู้ผลิตแต่ละรายจะเป็นการผสมแบบง่าย ๆ ไม่ต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรขนาดใหญ่แต่จะใช้เครื่องมืออุปกรณ์ง่าย ๆ ในการผสม ซึ่งจะผสมกลิ่นแปลกใหม่ให้โดดเด่นเป็นกลิ่นเฉพาะของผู้ผลิต และผลิตเพื่อส่งออกยังต่างประเทศด้วย แต่เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่มีใช้ส่วนใหญ่จะนำเข้าโดยมีบริษัทที่เป็นผู้นำเข้าในประเทศไทยประมาณ 31 บริษัท ทั้งนำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม บริษัทผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ผู้นำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจากประเทศต่าง ๆ และทำการผสมน้ำมันหอมระเหยให้เป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเอง

2. ผู้นำเข้าที่เป็นสาขาจากต่างประเทศ เช่น บริษัท ฟลอราซินท์ (ประเทศไทย)

3. ผู้นำเข้าที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าของตนเองโดยมิได้จำหน่ายต่อ

4. บริษัทผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศ

ปัจจุบันมีเพียงบริษัทเดียว คือ บริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด ดำเนินการผลิตแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิตน้ำมันหอมระเหยจากพืชธรรมชาติและการสังเคราะห์ของสารเคมีต่าง ๆ ที่มีกลิ่นใกล้เคียงกับกลิ่นธรรมชาติ

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาการผลิตเครื่องหอม

1. ปริมาณวัตถุดิบ คือ ดอกไม้ ส่วนประกอบของต้นไม้ และพืชที่นำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยที่ผลิตได้ในปัจจุบันมีปริมาณไม่เพียงพอที่จะป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้ปลูกพันธุ์ไม้ที่ต้องการอย่างจริงจังจากรัฐบาล
2. ต้นทุนการผลิตอยู่ในเกณฑ์สูงเพราะปริมาณวัตถุดิบมีน้อย ทำให้ราคารับซื้อจากเกษตรกรสูง และราคาของน้ำมันหอมระเหยที่ใช้แต่งกลิ่นของบุหงารำไปก็ยิ่งสูงด้วย
3. ปัญหาเรื่องโรคและแมลงของดอกไม้ ส่วนประกอบของต้นไม้ และพืชที่นำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยทำให้คุณภาพของเครื่องหอมที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร
4. รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่ใส่บุหงายังมีไม่มาก
5. ผู้ผลิตบางรายผลิตสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเพื่อลดต้นทุน และทำกำไรมาก ๆ ทำให้ผู้บริโภคไม่เชื่อถือในคุณภาพ
6. คุณภาพของวัตถุดิบชนิดเดียวกันที่ปลูกในแต่ละท้องถิ่นมีคุณภาพไม่เท่ากัน ทำให้การสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยได้มีคุณภาพแตกต่างกัน
7. แอลกอฮอล์ ซึ่งต้องใช้ในการสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยมีราคาแพง ซึ่งรัฐบาลจำกัดให้ซื้อจากโรงงานผลิตสุราเพียงแห่งเดียว คือ โรงงานผลิตสุราอยุธยา ทำให้เกิดการผูกขาดการซื้อขายแอลกอฮอล์สำหรับอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใช้แอลกอฮอล์
8. ในการผลิตจำเป็นต้องสั่งวัตถุดิบบางชนิดมาจากต่างประเทศต้องเสียภาษีนำเข้า ในอัตราที่สูงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงไปด้วย
9. ภาษีการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศมีอัตราที่ต่ำ ทำให้ราคาของน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศถูกกว่า เมื่อเทียบกับราคาของน้ำมันหอมระเหยที่ผลิตในประเทศ จึงมีผู้นำน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศมากกว่า

แนวทางแก้ไข

1. ส่งเสริมให้มีการปลูกพันธุ์พืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบ และหาพันธุ์พืชแปลกใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการผลิตขงา และส่งเสริมการปลูกพืชที่ให้น้ำมันหอมระเหยมาก
2. ส่งเสริมให้มีการปลูกพันธุ์พืชอย่างถูกวิธี และดูแลเรื่องโรคและแมลงเพื่อคุณภาพของวัตถุดิบที่ได้ในแต่ละที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน
3. คิดค้นบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดให้ผู้บริโภคสนใจมากขึ้น
4. ควรกระตุ้นให้ผู้ผลิตรายย่อยหันมาสนใจในเรื่องคุณภาพของสินค้าให้มากขึ้น อย่าหวังแต่กำไรเพียงอย่างเดียว
5. รัฐบาลควรลดราคาแอลกอฮอล์สำหรับผู้ผลิตอุตสาหกรรมในประเทศและส่งเสริมให้มีการผลิตแอลกอฮอล์เพื่ออุตสาหกรรมอื่น ๆ มากขึ้น
6. ลดภาษีการนำเข้าวัตถุดิบบางชนิดที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อมาผลิตน้ำมันหอมระเหย
7. ส่งเสริมให้มีการผลิตวัตถุดิบ คือ ดอกไม้ และส่วนประกอบของต้นไม้ต่าง ๆ ให้มากขึ้น และหาตลาดรองรับให้เกษตรกร เพื่อให้ขายผลผลิตได้

บทที่ 3

สภาวะการตลาดของเครื่องหอมในประเทศไทย

ลักษณะตลาดเครื่องหอมภายในประเทศ

ตลาดเครื่องหอมทั้ง 3 ประเภท คือ บุหงารำไป น้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ในปัจจุบันกำลังเจริญเติบโตอย่างมาก ซึ่งน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมมีส่วนสำคัญในการนำไปผลิตเป็นสินค้าอุตสาหกรรมชนิดต่าง ๆ โดยการแต่งกลิ่นและสีให้สินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ นำใช้มากขึ้น

ตลาดบุหงารำไป

ในปัจจุบันตลาดบุหงารำไปกำลังเจริญเติบโต เนื่องจากการรณรงค์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้คนไทยเริ่มใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติมากขึ้น โดยนำไปตกแต่งบ้านหรือทำเป็นของขวัญต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์บุหงารำไปจึงมีหลายรูปแบบ คือ

1. บุหงารำไปแบบสำเร็จรูป คือ การนำส่วนประกอบทั้งหมดมาผสมเป็นบุหงารำไป มี 2 แบบ คือ การชั่งขายตามน้ำหนัก โดยจะใส่ไว้ในขวดแก้วใบใหญ่แล้วให้ผู้นซื้ตักเอาตามต้องการและแบบที่ใส่ภาชนะบรรจุเรียบร้อยแล้ว ซึ่งภาชนะบรรจุมีหลายรูปแบบ เช่น ใส่ถุงพลาสติกใส ถุงผ้าที่ทำเป็นรูปต่าง ๆ ขวดแก้วใส หรือขวดเซรามิกต่าง ๆ เป็นต้น

2. บุหงาแบบแยกส่วน คือ ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีแต่ยังไม่ได้ใส่กลิ่นโดยจำหน่ายเป็น 2 ลักษณะ

2.1 ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีแบบชนิดเดียว

2.2 ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีแบบคละกัน

นอกจากนี้ยังมีหัวน้ำหอมกลิ่นต่าง ๆ จำหน่ายให้แก่ผู้นซื้ เพื่อนำไปผสมเป็นบุหงารำไปเอง บุหงารำไปของไทยจะมีผู้นิยมมากกว่าบุหงารำไปจากต่างประเทศเนื่องจากราคา

ไม้แพงและยังมีดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้แปลก ๆ สำหรับกลิ่นที่ไล่ก็มีความหอมที่ติดเทียมกับบุหงาจากต่างประเทศ ซึ่งบุหงาจากต่างประเทศที่นำเข้ามาขายพอจะมีบ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากจากราคาแพง ซึ่งขายในลักษณะตักเป็นช้อน ช้อนละประมาณ 10 กรัม ราคาช้อนละ 48 บาท (จากการสำรวจ)

ตลาดน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

น้ำมันหอมระเหยในประเทศไทยส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม แต่ก็ยังมีผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยรายเล็ก ๆ ใช้กรรมวิธีการผลิตแบบง่าย ๆ เช่น การสกัดด้วยแอลกอฮอล์ น้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้จะยังไม่สามารถนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าต่าง ๆ ได้ เนื่องจากมีความเข้มข้นมาก ระเหยได้ง่ายและกลิ่นอยู่ได้ไม่ทนนาน ปริมาณที่สกัดได้ยังมีน้อยและราคาแพงมาก น้ำมันหอมระเหยจึงนิยมสั่งนำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าที่ผลิตได้ในประเทศเพราะเสียภาษีการนำเข้าเพียงร้อยละ 15 ทั้งน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ซึ่งอัตราภาษีการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจะเท่ากับอัตราภาษีของน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ในประเทศ ทำให้มีผู้นำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าเพราะคุณภาพของน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่นำเข้ามาดีกว่าคุณภาพสูงกว่าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของไทย

ผู้นำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในปัจจุบันมี 31 ราย ซึ่งบริษัท อิงฮวด จำกัด และบริษัท กิมฮวด จำกัด (เค เอช บราเดอร์) เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่และนำเข้าจากหลาย ๆ ประเทศ อีกทั้งยังมีบริษัทที่เป็นสาขาจากต่างประเทศ จำหน่ายเภสัชภัณฑ์ของตัวเองเท่านั้น เช่น บริษัท จิวอง รัวร์ จำกัด จำหน่ายน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของ จิวอง รัวร์ จากประเทศฝรั่งเศส และ บริษัท บุค โบค เอเลน (ประเทศไทย) จำกัด จำหน่ายน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของ บุค โบค เอเลน จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ในปัจจุบันเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม เป็นที่ต้องการในการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคเพื่อใช้ในการตกแต่งกลิ่นและสีของผลิตภัณฑ์เป็นอย่างมาก ซึ่งจะต้องมีการคิดค้นกลิ่นแปลกใหม่ ขึ้นมาให้เป็นที่นิยมของผู้บริโภค วงจรตลาดของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมขณะนี้อยู่ในช่วงเจริญเติบโตเต็มที่ ผู้ผลิตแต่ละรายสามารถผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมกลิ่นต่าง ๆ ได้เหมือนหรือใกล้เคียงกัน จึงสามารถใช้ทดแทนกันได้ การแข่งขันจึงต้องมีการคิดค้นกลิ่นที่แปลกใหม่ที่ยังไม่เคยผลิตได้ ซึ่งแนวโน้มการตลาดเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของไทยยังต้องหากลิ้นแปลกใหม่อยู่ สำหรับเครื่องหอมที่มีกลิ่นแบบดั้งเดิมของดอกไม้ที่นำมาสกัด ไม่ค่อยมีคนนิยมเพราะเป็นกลิ่นธรรมชาติที่คุ้นทั่วไปรู้จักกับกลิ่นนี้แล้ว แต่ยังมีอุตสาหกรรมบางประเภทที่ยังคงใ้กลิ่นดั้งเดิมแบบนี้อยู่ เช่น แป้งกลิ่นมะลิ สำหรับผู้ที่ยังชอบในกลิ่นแบบดั้งเดิมนี้ ผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะจำหน่ายในตลาดล่าง ผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำและจำหน่ายมากในต่างจังหวัด

วิธีการตลาดของเครื่องหอมไทย

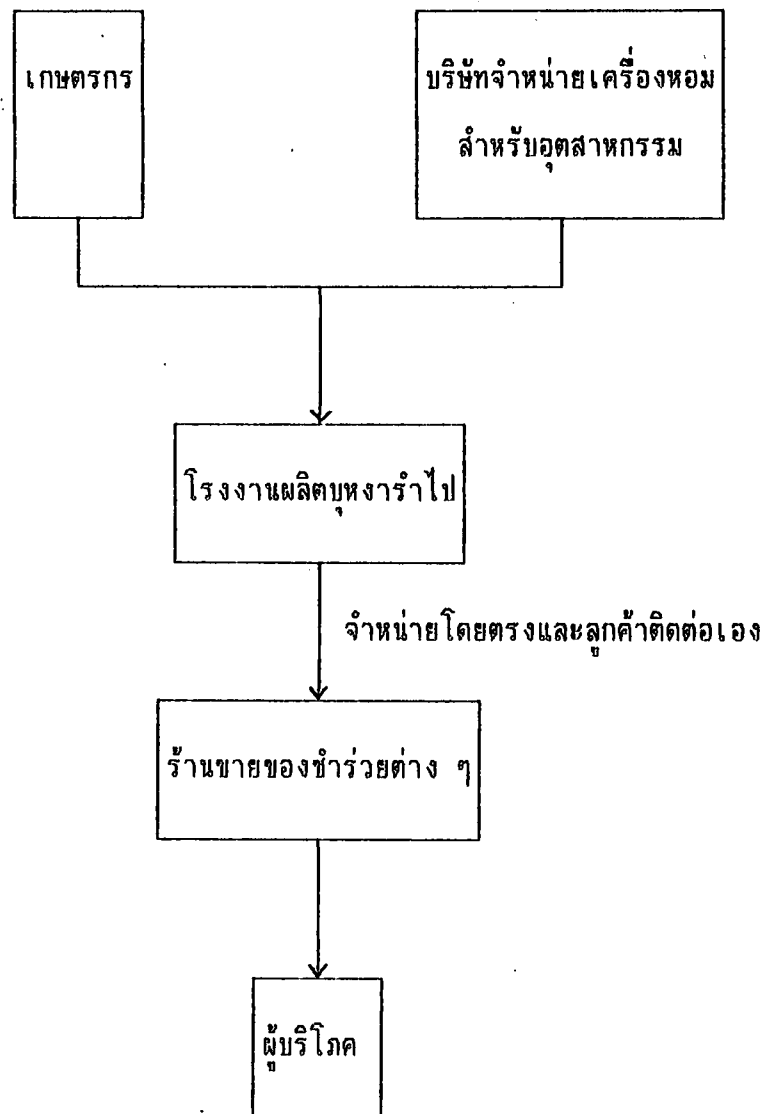
วิธีการตลาดของเครื่องหอมของไทยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ วิธีการตลาดของน้ำมันหอมระเหย บุนหाराไป และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

วิธีการตลาดบุนหाराไป

เริ่มจากการที่บริษัทผู้ผลิตซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรและน้ำหอมกลิ่นต่าง ๆ นำมาผสมโดยผ่านโรงผลิตบุนหाराไป เมื่อได้ตัวผลิตภัณฑ์แล้วทำการบรรจุใส่ภาชนะที่สวยงาม การจำหน่ายจะนำตัวผลิตภัณฑ์ไปเสนอกับร้านขายของชำรายต่าง ๆ โดยตรงและจำหน่ายให้แก่ลูกค้าที่ติดต่อขอซื้อจากบริษัทเอง (ภาพที่ 2)

วิธีการตลาดน้ำมันหอมระเหย

ผู้ผลิตรับซื้อวัตถุดิบ เช่น ดอกไม้ ต้นไม้ ราก เมล็ด ผล เป็นต้น จากเกษตรกร

ภาพที่ 2 วิธีการตลาดของบุงกรำไป ปี พ.ศ. 2536

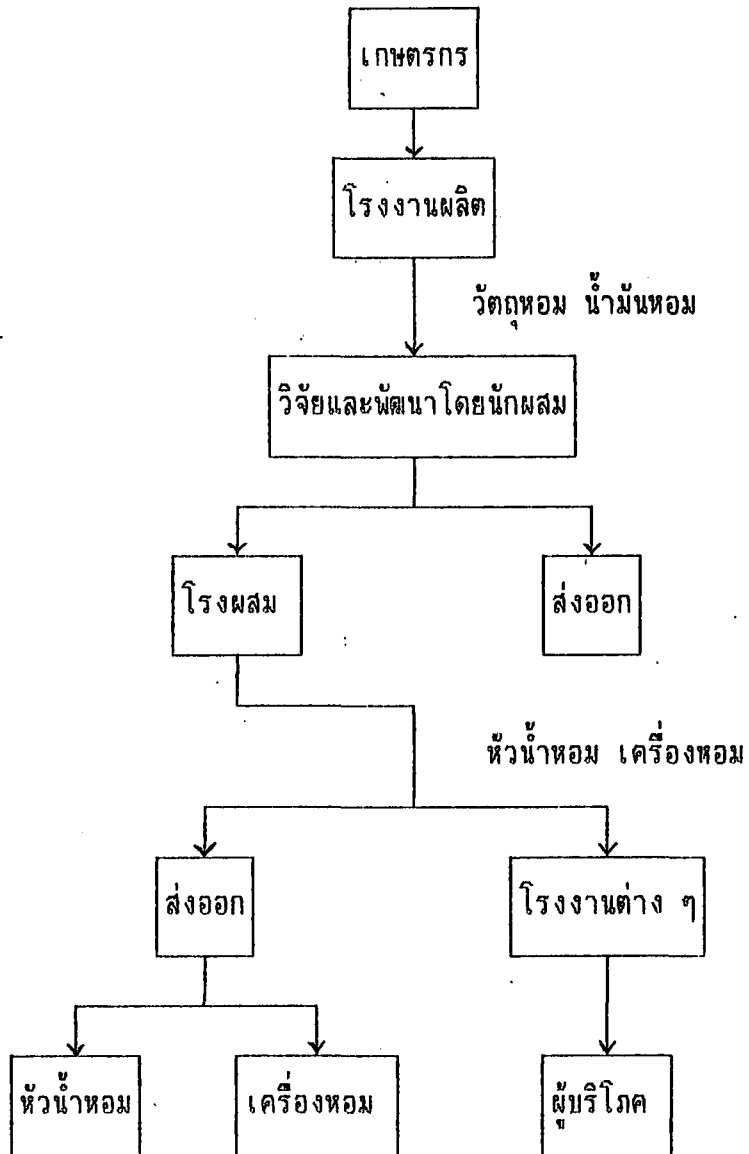
และนำวัตถุดิบเหล่านี้มาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยจะได้เป็นวัตถุดิบและน้ำมันหอม แล้วนำมาผสม โดยนักผสม ผลผลิตที่ได้ส่วนหนึ่งจำหน่ายยังต่างประเทศ อีกส่วนหนึ่งทำการผสมด้วยสารเคมี และสารสังเคราะห์ต่าง ๆ จะได้เป็นหัวน้ำหอมและเครื่องหอมเพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งน้ำมันหอมและเครื่องหอมนี้ จะทำการส่งออกส่วนหนึ่งและจำหน่ายให้กับผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ภายในประเทศ (ภาพที่ 3)

วิธีการตลาดเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

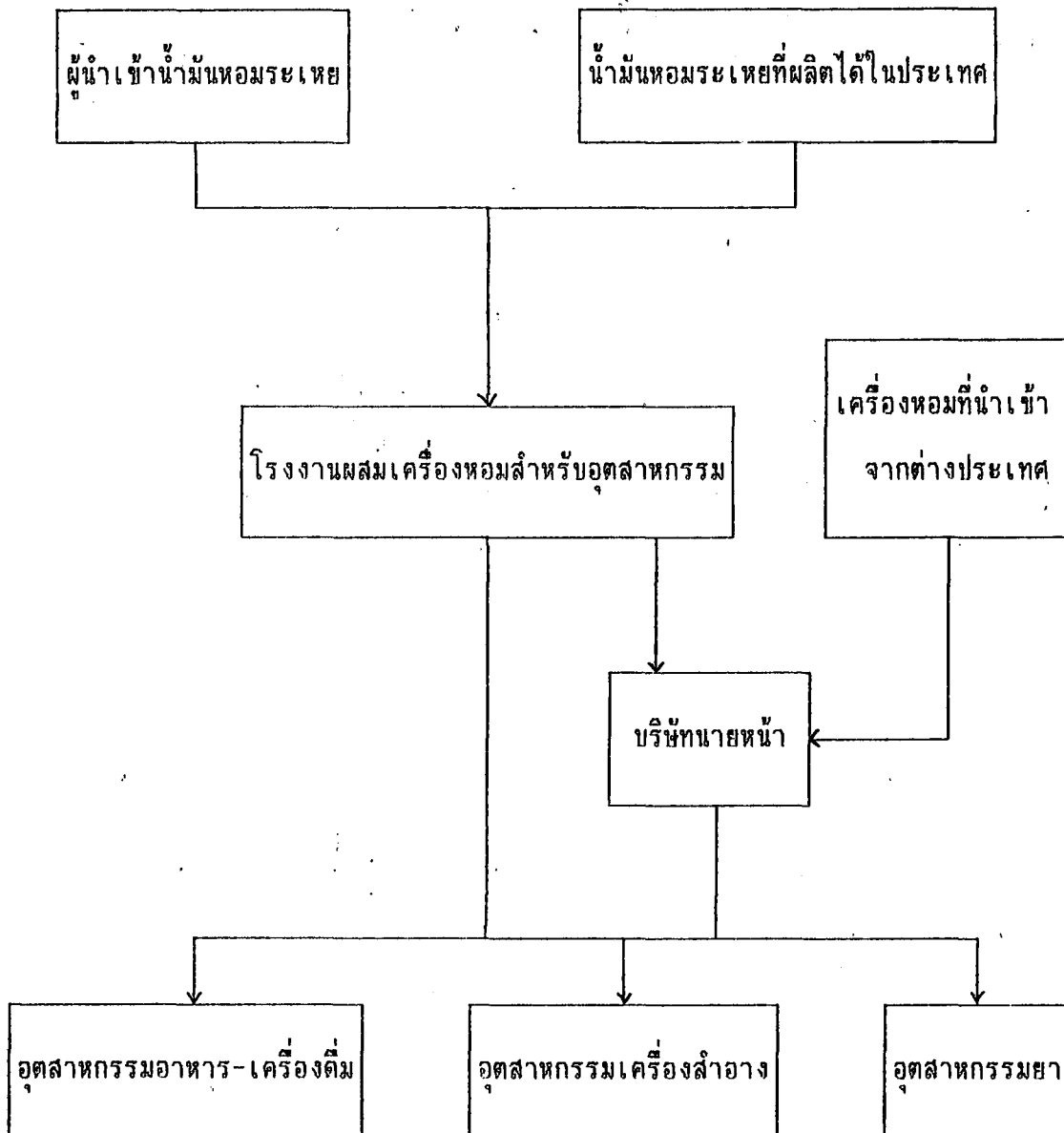
วิธีการตลาดของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้าจากต่างประเทศและอีกส่วนหนึ่งเป็นการผลิตในประเทศ โดยใช้วัตถุดิบ คือ น้ำมันหอมระเหย ที่ผลิตได้ในประเทศและน้ำมันหอมระเหยที่นำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมอาจนำเข้าน้ำมันหอมระเหยเอง หรือซื้อกับผู้นำเข้าน้ำมันหอมระเหยรายอื่น ๆ แล้วนำมาผสมเป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่โรงงานผลิต หลังจากนั้นทำการจำหน่ายให้กับผู้ผลิตอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง ยา เป็นต้น โดยจำหน่ายตรงให้กับลูกค้าและจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง ซึ่งพ่อค้าคนกลางจะนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจากต่างประเทศเองด้วย แล้วนำมาจำหน่ายให้กับอุตสาหกรรมต่าง ๆ ภายในประเทศ (ภาพที่ 4)

ราคาจำหน่าย

ราคาจำหน่ายของเครื่องหอม มีปัจจัยที่กำหนดราคาเครื่องหอมทำให้มีความแตกต่างกัน คือ ราคาของวัตถุดิบที่นำมาผลิต ได้แก่ ราคาของดอกไม้ ส่วนประกอบของต้นไม้ และสารเคมีสังเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งราคาของดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ถ้าฤดูกาลใดมีดอกไม้้น้อยจะทำให้ราคาของเครื่องหอมสูงขึ้น

ภาพที่ 3 วิธีการตลาดของน้ำมันหอมระเหย ปี พ.ศ. 2536
ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ภาพที่ 4 วิธีการตลาดของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2536

ราคาจำหน่ายของบุงารำไป

ราคาจำหน่ายของบุงารำไป แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. บุงารำไปที่ย้อมสีและใส่กลิ่นแล้ว มีจำหน่ายใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 บุงากี่ใส่ภาชนะรูปทรงต่าง ๆ สวยงาม ราคาจำหน่ายจะสูงตามราคาของภาชนะที่ใส่ เช่น ใส่ถุงพลาสติกใสธรรมดา น้ำหนักประมาณ 20 - 30 กรัม ราคา 10 - 25 บาท น้ำหนักประมาณ 100 กรัม ราคาประมาณ 50 - 100 บาท ถ้าใส่ถุงผ้าขนาดเล็ก ราคาประมาณ 20-30 บาท

1.2 บุงารำไปที่ไม่ได้ใส่ภาชนะรูปทรงสวยงามแต่จะจำหน่ายตามน้ำหนักที่ซื้อหรือจำหน่ายโดยใช้ช้อนตัก ราคาประมาณช้อนละ 10 - 20 บาท

2. บุงารำไปที่ย้อมสีแต่ไม่ได้ใส่กลิ่น จำหน่ายในลักษณะของวัตถุดิบ คือ ดอกไม้ และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งเพื่อนำไปผสมเป็นบุงารำไป การจำหน่ายในรูปวัตถุดิบนี้มีการจำหน่าย 2 ลักษณะ คือ

2.1 ดอกไม้ หรือ ส่วนประกอบของต้นไม้ของพันธุ์ไม้ชนิดเดียว

2.2 ดอกไม้ หรือ ส่วนประกอบของต้นไม้ของพันธุ์ไม้แบบคละกันหลายชนิด

ราคาจะหน่วยของบุงารำไปที่ย้อมสีแต่ไม่ได้ใส่กลิ่น น้ำหนัก 50-100 กรัม ราคาประมาณ 18 - 30 บาท นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายหัวน้ำหอมกลิ่นต่าง ๆ เพื่อใช้ใส่กลิ่นของบุงารำไปจำหน่ายในราคา 20 - 25 บาทต่อขนาดน้ำหนัก 0.5 - 30 กรัม (จากการสำรวจ)

ราคาจำหน่ายน้ำมันหอมระเหย

ราคาจำหน่ายของน้ำมันหอมระเหยที่จำหน่ายในประเทศ จะมีราคาสูงมาก และแตกต่างกันไปตามชนิดของวัตถุดิบที่นำมาสกัดและกรรมวิธีการสกัด เช่น น้ำมันหอมระเหยจากมะลิจะมีราคาประมาณกิโลกรัมละ 10,000 - 25,000 บาท

ราคาจำหน่ายเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

ราคาจำหน่ายเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ราคาประมาณกิโลกรัมละ 200 - 400 บาท ถ้าชนิดใดมีวิธีการผสมที่ยุ้งยากจะมีราคาแพงกว่านี้แต่จะมีราคาถูกกว่าน้ำมันหอมระเหย

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาของการตลาด

1. รัฐบาลลดภาษีการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศลงมาจนเท่ากับภาษีที่เก็บจากผู้ผลิตในประเทศทำให้มีผู้นำเข้ามากกว่า
2. โรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคในประเทศไม่เชื่อถือในคุณภาพของน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ในประเทศ จะมีคุณภาพดีเท่ากับที่ต่างประเทศผลิตได้ จึงนิยมสั่งซื้อจากต่างประเทศมากกว่าใช้น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้ในประเทศไทย
3. ความนิยมในการใช้เครื่องหอมกลิ่นต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมของโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค จะไม่ค่อยยอมเปลี่ยนไปใช้เครื่องหอมกลิ่นและยี่ห้อของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้อยู่เดิม จึงเป็นการยากที่จะเปิดตลาดเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมยี่ห้อใหม่ที่มีกลิ่นใกล้เคียงกัน

แนวทางแก้ไข

1. รัฐบาลควรเพิ่มภาษีการนำเข้าทั้งน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมให้มากขึ้นเพื่อผู้ผลิตในประเทศจะได้สามารถแข่งขันกับของที่นำเข้าจากต่างประเทศได้
2. ผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ควรปรับปรุงการผลิต

ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศจะได้เชื่อถือในคุณภาพและเปลี่ยน
หันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในประเทศ

บทที่ 4

การส่งออกเครื่องหอมของประเทศไทย

ประเภทของเครื่องหอมที่ส่งออก

เครื่องหอมที่ประเทศไทยส่งออกไปยังต่างประเทศแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ซึ่งดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีนี้เป็นส่วนวัตถุดิบที่นำไปทำเป็นบุหงารำไปและรวมไปถึงบุหงารำไปที่ใส่ภาชนะด้วย น้ำมันหอมระเหยที่ส่งออกไปยังต่างประเทศส่งออกในรูปของน้ำมันหอมระเหยกลิ่นต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศและน้ำมันหอมระเหยที่บริษัทของคนไทยนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อส่งไปจำหน่ายต่อยังอีกประเทศหนึ่ง เช่น จีน ซึ่งยังไม่เปิดประเทศเพื่อค้าขายกับประเทศอื่นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศจีน ส่วนเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจะส่งออกในรูปของเครื่องหอมที่เป็นวัตถุดิบเพื่อนำไปใช้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยา เป็นต้น

รูปแบบการค้าในธุรกิจส่งออก

ธุรกิจที่ดำเนินการส่งออกเครื่องหอมทำในรูปแบบของบริษัทเอกชนที่ทำการผลิตเครื่องหอมพร้อมทั้งจัดจำหน่ายยังต่างประเทศเอง โดยहाลกล้าจากการติดต่อกับสถานทูตประเทศต่าง ๆ และฝากที่อยู่ของบริษัทไว้กับสถานทูตเพื่อให้ลูกค้าของประเทศนั้น ๆ ติดต่อกลับมายังบริษัท และมีบริษัทนายหน้าที่ทำหน้าที่จำหน่ายเครื่องหอมส่งไปยังต่างประเทศ โดยการหาตลาดจากต่างประเทศและรับซื้อเครื่องหอมจากบริษัทผู้ผลิต เพื่อส่งต่อให้กับลูกค้าต่างประเทศอีกต่อหนึ่งหรือเป็นบริษัทที่นำเข้าเครื่องหอมจากประเทศอื่นเพื่อจำหน่ายต่อไปยังประเทศอื่น เช่น การนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากประเทศจีนเพื่อจำหน่ายต่อไปยังประเทศอื่น เนื่องจากประเทศจีนยังไม่เปิดประเทศค้าขายกับประเทศต่าง ๆ มากนัก จะค้าขายกับประเทศที่เคยค้าขายกันมาก่อนหรือมีความสัมพันธ์ทางการทูตมาก่อน ซึ่งประเทศไทยได้มีการทำธุรกิจกับประเทศจีนมานาน จึงสามารถซื้อ

น้ำมันหอมระเหยจากจีนได้

ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ

บุงาร่าไป

ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะนำไปทำเป็นบุงาร่าไปโดยนำไปใส่กลั่น ซึ่งเป็นกลั่นเฉพาะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาผลิตได้และใส่ภาชนะหีบห่อรูปแบบต่าง ๆ ตามต้องการ ซึ่งตัวเลขการนำเข้าของประเทศไทยสหรัฐอเมริกามีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตลาดที่สำคัญรองลงมาซึ่งกำลังเจริญเติบโตอย่างมาก คือ ประเทศอังกฤษ ซึ่งนำเข้าดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีเป็นอันดับที่ 2 ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวอย่างมาก เนื่องจากพันธุ์ไม้และดอกไม้ในประเทศไทยมีลักษณะที่แตกต่างไปจากประเทศทางทวีปยุโรปและอเมริกา เพราะเป็นพืชเมืองร้อนทำให้ดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้แปลก ๆ เป็นที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งวัตถุดิบที่มีแนวโน้มน่าสนใจสำหรับการส่งออกไปต่างประเทศ คือ ดอกไม้แห้งทั้งดอก กลีบดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ใบไม้ส่วนของพืช เช่น เมล็ดพืชฝัก รูปทรงต่าง ๆ เปลือกไม้ ไม้เลื้อย กิ่งไม้ รากไม้ ลูกสน เห็ด เครื่องเทศ เช่น ก้านอบเชย กานพลู ดอกโป๊ยก็ก ฝักวานิลลา ผลไม้และผักแห้ง เช่น แอปเปิ้ลแห้ง มะตูมแห้ง พริกแห้ง ข้าวโพดทั้งฝักโดยเฉพาะฝักที่มีเมล็ดต่าง ๆ แต่ยังไม่มีการขูดเปลือก - สาหร่ายทะเล แม้กระทั่งเปลือกหอย หรือ พาสต้าแห้งรูปทรงต่าง ๆ ไม้กลิ้งเป็นรูปผลไม้ต่าง ๆ อยน้ำมันหอมให้กลิ่นตามรูปผลไม้ เป็นต้น

การที่ชาวอังกฤษนิยมเครื่องหอมประเภทบุงาร่าไป เนื่องจากสภาพอากาศของประเทศอังกฤษหนาวเย็นและฝนตกบ่อย ทำให้คนอยู่ในบ้านค่อนข้างมาก ส่งผลถึงการให้ความสำคัญกับการจัดตกแต่งบ้านให้น่าอยู่ การจัดบ้านนี้ไม่เพียงแต่ตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ บ้านต่าง ๆ เช่น โคมไฟ รูปปั้น รูปภาพ เป็นต้น ยังรวมไปถึงการใช้เครื่องหอมต่าง ๆ ให้บ้าน

มีกลิ่นหอมและสีของ เครื่องหอมยังต้อง เข้ากับสีที่ใช้ตกแต่งห้องนั้น ๆ มีสถิติว่าบ้านอังกฤษทุก ๆ 10 หลัง จะใช้ เครื่องหอมในบ้านถึง 7 หลัง คิดเป็นสถิติสูงที่สุดในโลก ความนิยมเครื่องหอมนี้ทำให้ ตลาดขยายตัวและมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ตลอดเวลา ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสดีสำหรับผู้ส่งออก ไทยที่จะขยายการส่งออกมายังตลาดนี้เพราะความต้องการของตลาดยังสูงอยู่ เนื่องจากแนวโน้ม ความนิยมที่เพิ่มขึ้นในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นิยมใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติและย่อยสลาย ได้ง่าย ไม่ทำลายสภาวะแวดล้อม ไม่ใช้สารเคมี ทำให้เครื่องหอมเหล่านี้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น โดยใช้ทดแทนสเปรย์น้ำหอมฉีดห้องและความนิยมในการใช้รักษาโรคด้วยกลิ่นหอม (Aromather- apy) เช่น กลิ่นที่ช่วยให้อึดขึ้นกระปรี้กระเปร่าจะเป็นประเภทกลิ่นผลไม้ กลิ่นส้ม กลิ่นที่ช่วยให้ ผ่อนคลายความเครียด เช่น กลิ่นมะลิ กลิ่นกุหลาบ หรือกลิ่นที่ช่วยให้หายใจสะดวก บรรเทา อาการหวัด เช่น กลิ่นมินท์ ยูคาลิปตัส ก็มีส่วนช่วยเพิ่มความนิยม (ศูนย์พณิชยกรรมแมนเชสเตอร์ , 2536 : 32-33)

สำหรับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต่างประเทศนิยม คือ เครื่องหอมในบ้านนั้นจะประกอบด้วยตัวของเครื่องหอมเองและภาชนะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบ สำหรับตัวเครื่องหอมเองได้แก่ บุษหงา (Pot pourri) ทำจากดอกไม้อบแห้ง ใบไม้แห้ง ผลไม้แห้ง เป็นต้น ส่วนภาชนะหรือ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบ เช่น ถังผ้าใส่บุหงา ไม้แขวนเสื้อหุ้มผ้ายัดไส้ด้วยบุหงา ภาชนะทำจากวัสดุ ต่าง ๆ สำหรับใส่บุหงา นอกจากบุหงาแล้วยังมีเครื่องหอมชนิดอื่นที่ต่างประเทศต้องการ เช่น เทียนหอม น้ำมันหอม ซึ่งภาชนะบรรจุที่ใช้ เช่น เริงเทียนทำด้วยไม้ หรือเหล็กตัด แก้ว เซรามิค หรือสำหรับเทียนหอมขนาดเล็ก จะใส่ภาชนะเซรามิค แก้ว กล่องสังกะสีมีลวดลายสวยงาม น้ำมัน หอมมีไส้สำหรับจุดเปลวไฟใส่ในภาชนะเซรามิค แก้ว โลหะ โดยทั่วไปแล้วตัวผลิตภัณฑ์จะคล้าย ๆ กัน แต่แตกต่างกันที่ภาชนะบรรจุจะทำให้ลูกค้าเกิดความสนใจ

น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ คือ ประเทศฮ่องกง สิงคโปร์ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งทั้ง 3 ประเทศนี้เป็นแหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังนั้นปริมาณการใช้ น้ำมันหอมระเหยและ

เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจึงมีมาก ประเทศฮ่องกง และสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก เนื้อที่เพาะปลูกมีน้อย จึงต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศมาผลิตสินค้าอุตสาหกรรมรวมทั้งนำเข้าน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจากไทยด้วย

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในการผลิตสินค้าต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แม้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมได้เองแต่ก็ไม่เพียงพอ และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมบางชนิดไม่สามารถผลิตได้ จึงต้องนำเข้าจากประเทศไทย ซึ่งแนวโน้มความนิยมของชาวอเมริกันเปลี่ยนจากความนิยมกลิ่นแปลกใหม่ มานิยมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีกลิ่นหอมในแบบธรรมชาติดั้งเดิมเนื่องจากการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมมีมาก ทำให้ชาวอเมริกันเริ่มสนใจใช้ผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์อื่นที่มีกลิ่นเดิมของดอกไม้ต่าง ๆ ที่นำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหย เช่น กลิ่นมะลิ ก็จะเน้นกลิ่นมะลิจริง ๆ มิใช่กลิ่นมะลิที่ได้รับการผสมกับสารเคมีอื่น ๆ ที่ทำให้ต่างไปจากกลิ่นเดิม

การส่งออกและนำเข้าเครื่องหอมของประเทศไทย

ประเทศที่สั่งซื้อเครื่องหอมจากไทยส่วนใหญ่เป็นประเทศในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกา โดยสั่งซื้อเครื่องหอมของไทยเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่าง ๆ ซึ่งการนำเข้าเครื่องหอมจากประเทศไทยในระยะแรก ๆ ยังมีปริมาณน้อย แต่ก็มีจำนวนการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีที่มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากกว่าเครื่องหอมประเภทอื่น

บุงการ่าไป

ตลาดต่างประเทศที่ประเทศไทยส่งออกดอกไม้แห้งและส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งทั้งย้อมสีและไม่ย้อมสีมากที่สุดและมีการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา นำเข้าดอกไม้แห้งและส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี จากปี พ.ศ. 2532 มีการนำเข้า

592.28 ตัน มูลค่า 42.82 ล้านบาท และมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 849.47 ตัน มูลค่า 38.62 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 และประเทศที่ประเทศไทยส่งออกดอกไม้แห้งมากรองจากประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ประเทศอังกฤษ ส่งออกในปริมาณ 86.33 ตัน มูลค่า 8.96 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2530 ส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 243.27 ตัน มูลค่า 15.56 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 2) นอกจากการส่งออกดอกไม้แห้งแล้วประเทศไทยยังมีการนำเข้าดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งจากต่างประเทศด้วย โดยนำเข้าดอกไม้แห้งจากประเทศไต้หวันมากที่สุดในปริมาณ 2.97 ตัน มูลค่า 0.15 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 3) ซึ่งปริมาณการส่งออกดอกไม้แห้งของประเทศไทยมีมากกว่าการนำเข้าดอกไม้แห้งจากต่างประเทศ

น้ำมันหอมระเหย

น้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยส่งออกมีหลายชนิด ส่งออกในรูปของน้ำมันหอมระเหย (ทั้งที่มีเทอร์พีนและไม่มีเทอร์พีน) รวมถึง Concretes and Absolutes, Resinoids สิ่งเข้มข้นของน้ำมันหอมระเหยในลักษณะที่เป็นไขมัน เป็นน้ำมันระเหยยาก เป็นไข หรือของที่คล้ายกันซึ่งได้โดยกรรมวิธีไอน้ำหรือมาเซอเรชัน ผลพลอยได้ที่มีเทอร์พีนซึ่งได้จากกรรมวิธีแยกเทอร์พีนออกจากน้ำมันหอมระเหย น้ำที่ได้จากการกลั่นในกรรมวิธีสกัดน้ำมันหอมระเหยด้วยไอน้ำและสารละลายของน้ำมันหอมระเหยในน้ำ น้ำมันหอมระเหยที่ส่งออกได้แก่ น้ำมันหอมระเหยของผลไม้จำพวกส้ม เบอร์กามอต ส้มชนิดออเรนจ์ มะนาวฝรั่ง (เลมอน) น้ำมันหอมระเหยของสิ่งอื่นนอกจากของผลไม้จำพวกส้ม น้ำมันหอมระเหยของเจอร์ราเนียม มลิล ลาเวนเดอร์หรือของลาเวนดิน เปปเปอร์มินต์ (เมนทาไพเพอริธา) มินต์อื่น ๆ เช่น น้ำมันยูคาลิปตัส น้ำมันเขียว น้ำมันตะไคร้ น้ำมันแอนลิสและอื่น ๆ เรซินอยด์ เป็นต้น

ประเทศไทยส่งออกน้ำมันหอมระเหยให้แก่ประเทศฮ่องกงมากที่สุด ในปริมาณ 533.24 ตัน มูลค่า 242.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.61 และ 95.66 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2532 และในปี พ.ศ. 2535 ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศฮ่องกงเพิ่มขึ้นเป็น 967.32 ตัน มูลค่า 427.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.81 และ 95.90 ตามลำดับ ประเทศ

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมประเภทดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสีของ
ประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	592.28 (68.40)	42.82 (72.99)	671.38 (65.20)	32.23 (57.87)	499.07 (49.64)	23.44 (34.86)	849.47 (65.01)	38.62 (54.04)
อังกฤษ	86.33 (9.97)	8.96 (15.27)	195.00 (18.93)	13.52 (24.28)	257.53 (25.61)	24.28 (36.09)	243.27 (18.62)	15.56 (21.77)
สิงคโปร์	79.70 (9.20)	2.00 (3.34)	52.14 (5.06)	1.40 (2.51)	50.18 (5.00)	1.20 (1.78)	9.97 (0.76)	0.98 (1.37)
ไต้หวัน	39.30 (4.54)	1.00 (1.70)	25.32 (2.46)	0.63 (1.13)	24.28 (2.41)	1.50 (2.23)	6.36 (0.49)	0.36 (0.50)
เยอรมันนี	36.50 (4.22)	2.90 (4.94)	28.35 (2.75)	1.84 (3.30)	60.46 (6.01)	3.93 (5.84)	67.24 (5.14)	5.05 (7.06)
ญี่ปุ่น	14.06 (1.62)	0.32 (0.54)	11.10 (1.08)	2.00 (3.59)	10.30 (1.02)	3.00 (4.46)	2.51 (0.20)	0.80 (1.12)
ฮ่องกง	6.50 (0.75)	0.17 (0.30)	20.50 (2.00)	1.70 (3.05)	27.15 (2.70)	4.08 (6.07)	12.52 (0.96)	0.10 (0.14)
อื่น ๆ	11.21 (1.30)	0.54 (0.92)	26.00 (2.52)	2.37 (4.26)	76.49 (7.61)	5.83 (8.67)	115.30 (8.82)	10.00 (14.00)
รวม	865.90 (100.00)	58.67 (100.00)	1,029.79 (100.00)	55.69 (100.00)	1,005.46 (100.00)	67.25 (100.00)	1,306.64 (100.00)	71.47 (100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการส่งออก
ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและอ้อมลีของประเทศไทย
พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไต้หวัน	0.28 (16.55)	0.06 (18.08)	5.33 (26.80)	0.09 (3.47)	0.74 (9.44)	0.08 (11.43)	2.97 (4.02)	0.15 (6.00)
เนเธอร์แลนด์	0.15 (8.87)	0.19 (57.25)	0.36 (1.81)	0.01 (0.39)	0.14 (1.79)	0.03 (4.29)	0.001 (0.00)	0.02 (0.80)
ญี่ปุ่น	0.07 (4.13)	0.01 (3.01)	0.04 (0.20)	0.02 (0.77)	0.25 (3.19)	0.07 (10.00)	0.38 (0.51)	0.17 (6.80)
เยอรมัน	0.06 (3.55)	0.008 (2.41)	0.85 (4.27)	0.10 (3.86)	1.33 (16.96)	0.06 (8.57)	0.006 (0.01)	0.001 (0.03)
ฮ่องกง	0.06 (3.55)	0.003 (0.90)	8.56 (43.04)	0.19 (7.34)	0.08 (1.02)	0.02 (2.86)	0.06 (0.08)	0.17 (6.90)
สหรัฐอเมริกา	0.002 (0.11)	0.0009 (0.27)	4.40 (22.12)	1.68 (64.86)	0.08 (1.02)	0.06 (8.57)	0.09 (0.12)	0.03 (1.20)
มาเลเซีย	-	-	0.08 (0.40)	0.35 (13.51)	-	-	0.42 (0.57)	0.02 (0.80)
จีน	-	-	-	-	0.90 (11.48)	0.11 (15.71)	69.00 (93.00)	1.80 (71.97)
อื่น ๆ	1.07 (63.24)	0.06 (18.08)	0.27 (1.36)	0.15 (5.80)	4.32 (35.10)	0.27 (38.57)	1.03 (1.39)	0.14 (5.60)
รวม	1.692 (100.00)	0.3319 (100.00)	19.82 (100.00)	2.59 (100.00)	7.84 (100.00)	0.70 (100.00)	73.957 (100.00)	2.501 (100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการนำเข้า
ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2535)

ที่ประเทศไทยส่งออกมากเป็นอันดับ 2 คือ สิงคโปร์ ส่งออกในปริมาณ 22.12 ตัน มูลค่า 9.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.88 และ 3.73 ตามลำดับในปี พ.ศ. 2532 เพิ่มขึ้นเป็น 37.75 ตัน มูลค่า 14.28 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.70 และ 3.20 ตามลำดับในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 4) ตัวเลขรวมของการส่งออกน้ำมันหอมระเหยเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นไม่มาก ส่วนมูลค่าการส่งออกก็เพิ่มขึ้นไม่มากเช่นกัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2533 การส่งออกลดลงจากปี พ.ศ. 2532 เล็กน้อย แต่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยแต่ละชนิดมีราคาไม่เท่ากัน

ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยส่งออกมากที่สุด คือ น้ำมันเปปเปอร์มินต์ (เมนทาไพเนอร์ริทา) (ตารางที่ 5) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 - 2535 มีปริมาณการส่งออก 192.84 573.38 670.44 553.03 ตัน ตามลำดับ มูลค่าการส่งออกเท่ากับ 438.70 278.50 325.41 252.44 ล้านบาทตามลำดับ และน้ำมันหอมระเหยที่ส่งออกมากเป็นอันดับ 2 คือ น้ำมันยูคาลิปตัส ในปี พ.ศ. 2532 มีปริมาณการส่งออก 167.37 ตัน มูลค่า 4.85 ล้านบาท แต่มีการส่งออกน้อยลงจนในปี พ.ศ. 2535 ไม่มีการส่งออกน้ำมันยูคาลิปตัสเลย สำหรับน้ำมันหอมระเหยที่ผู้ผลิตของไทยคาดว่าจะสามารถผลิตเพื่อจำหน่ายได้ในปริมาณมาก คือ น้ำมันหอมระเหยจากมะลิ ผู้ผลิตคาดว่าจะสามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยจากมะลิได้มาก เพราะประเทศไทยใช้มะลิในการประกอบพิธีการต่าง ๆ มากมาย แต่เนื่องจากมีผู้ปลูกมะลิในปริมาณน้อย และมะลียังถูกใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ทำพวงมาลัยไหว้พระ ร้อยดอกไม้เพื่อใช้ในงานประเพณีต่าง ๆ ทำให้มะลิที่จะนำมาสกัดน้ำมันหอมระเหยมีปริมาณน้อย ไม่เพียงพอที่จะป้อนโรงงานอุตสาหกรรมได้ และในแต่ละปีผลผลิตมะลิมิไม่สม่ำเสมอจะมีดอกมากในช่วงเดือน มีนาคม ถึง ตุลาคม แต่จะออกดอกน้อยในช่วงเดือน พฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์ ทำให้ผลผลิตมะลีน้อยไม่สามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยจากดอกมะลิเพื่อการส่งออกได้ จากตัวเลขประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่มีการส่งออกในปี พ.ศ. 2532 - 2535 ไม่มีการส่งออกน้ำมันมะลิเลย ส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศ แต่น้ำมันมะลิที่ผลิตได้ในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2532 - 2533 มีการนำเข้าน้ำมันมะลิ ในปริมาณ 0.10 และ 0.25 ตัน มูลค่า 0.57 และ 0.03 ล้านบาท ตามลำดับ โดยนำเข้าจากประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ มากที่สุด

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำมันหอมระเหยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฮ่องกง	533.23 (93.61)	242.70 (95.66)	545.70 (98.67)	247.21 (87.11)	682.41 (96.94)	328.38 (98.58)	967.32 (94.81)	427.15 (95.90)
สิงคโปร์	22.12 (3.88)	9.46 (3.73)	4.10 (0.74)	0.50 (0.18)	14.16 (2.05)	2.94 (0.86)	37.75 (3.70)	14.28 (3.20)
มาเลเซีย	0.78 (0.13)	0.30 (0.12)	0.63 (0.11)	0.20 (0.07)	1.41 (0.20)	0.45 (0.13)	1.08 (0.11)	0.42 (0.09)
อังกฤษ	0.37 (0.07)	0.03 (0.01)	0.21 (0.04)	0.03 (0.01)	0.21 (0.03)	0.02 (0.01)	0.08 (0.00)	0.002 (0.00)
ญี่ปุ่น	0.36 (0.06)	0.70 (0.27)	0.94 (0.17)	0.17 (0.06)	0.05 (0.01)	0.005 (0.00)	0.03 (0.00)	0.003 (0.00)
ฝรั่งเศส	0.03 (0.01)	0.003 (0.00)	0.32 (0.06)	0.03 (0.01)	2.41 (0.34)	1.00 (0.30)	6.00 (0.59)	2.56 (0.57)
อินโดนีเซีย	0.37 (0.07)	0.15 (0.06)	0.80 (0.14)	0.18 (0.06)	- (-)	- (-)	- (-)	- (-)
แคนาดา	- (-)	- (-)	0.09 (0.02)	0.002 (0.00)	- (-)	- (-)	0.09 (0.01)	0.001 (0.00)
อื่น ๆ	12.36 (2.17)	0.38 (0.15)	0.28 (0.05)	35.45 (12.50)	3.00 (0.43)	0.31 (0.10)	8.00 (0.78)	1.07 (0.24)
รวม	569.62 (100.00)	253.72 (100.00)	552.07 (100.00)	283.80 (100.00)	703.95 (100.00)	333.105 (100.00)	1,020.23 (100.00)	445.50 (100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการส่งออก

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 5 ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยส่งออกปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
น้ำมันหอมระเหยของผลไม้จำพวกส้ม								
- ส้ม	0.07	5.18	-	-	0.04	2.04	-	-
- อื่น ๆ	0.30	89.11	0.06	30.05	-	-	-	-
น้ำมันหอมระเหยของสิ่งอื่นนอกจาก ของผลไม้จำพวกส้ม								
- เจอราเนียม	0.01	5.45	-	-	-	-	-	-
- เปปเปอร์มินต์ ^{1/}	192.84	438.70	573.38	278.50	670.44	325.41	553.03	252.44
- มินต์อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	0.36	0.68
น้ำมันหอมระเหยของสิ่งอื่น ๆ								
- น้ำมันยูคาลิปตัส ^{2/}	167.37	4.85	135.00	4.85	19.44	6.84	-	-
- อื่น ๆ	3.11	1.16	1.68	0.24	4.00	0.24	0.03	0.01
อื่น ๆ	-	-	-	-	8.51	0.61	-	-
รวม	363.70	544.45	710.12	313.64	702.43	335.14	553.42	253.13

หมายเหตุ ^{1/} ส่งออกมากเป็นอันดับ 1

^{2/} ส่งออกมากเป็นอันดับ 2

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยของประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฮ่องกง	131.46 (35.04)	44.78 (31.00)	231.02 (48.38)	73.42 (45.00)	661.40 (71.38)	177.30 (62.24)	390.21 (53.19)	77.38 (40.36)
สหรัฐอเมริกา	62.48 (16.65)	41.60 (28.80)	60.03 (12.57)	34.17 (20.95)	68.10 (7.35)	50.60 (17.76)	77.36 (10.54)	51.61 (26.92)
จีน	42.61 (11.35)	11.82 (8.18)	48.02 (10.06)	9.65 (5.92)	46.00 (4.96)	5.03 (1.77)	76.10 (10.37)	13.73 (7.16)
ญี่ปุ่น	41.22 (10.98)	13.04 (9.03)	30.28 (6.34)	8.64 (5.30)	36.07 (3.70)	9.46 (3.32)	31.40 (4.28)	7.90 (4.12)
อังกฤษ	7.72 (2.06)	2.83 (1.96)	17.96 (3.76)	7.65 (4.69)	21.84 (2.36)	7.42 (2.60)	20.07 (2.74)	6.87 (3.58)
สิงคโปร์	40.20 (10.71)	15.14 (10.48)	17.83 (3.73)	6.45 (3.95)	36.26 (3.91)	13.65 (4.80)	97.35 (13.27)	18.82 (9.82)
ออสเตรเลีย	18.33 (4.88)	3.98 (2.76)	15.24 (3.20)	3.34 (2.05)	16.21 (1.75)	3.16 (1.11)	22.88 (3.12)	4.95 (2.58)
สเปน	6.69 (1.78)	0.83 (0.57)	11.93 (2.50)	1.41 (0.86)	1.74 (0.19)	0.35 (0.12)	2.15 (0.29)	0.35 (0.18)
ฝรั่งเศส	2.47 (0.66)	1.11 (0.77)	7.45 (1.56)	2.78 (1.70)	6.31 (0.68)	2.00 (0.70)	1.73 (0.23)	1.20 (0.63)
เยอรมัน	5.30 (1.41)	3.74 (2.60)	10.27 (2.24)	9.43 (5.78)	15.03 (1.62)	9.36 (3.28)	6.37 (0.87)	6.28 (3.28)
อื่น ๆ	16.81 (4.48)	5.56 (3.85)	27.03 (5.66)	6.20 (3.80)	17.57 (1.90)	6.53 (2.30)	8.00 (1.09)	2.62 (1.37)
รวม	375.29 (100.00)	144.44 (100.00)	477.51 (100.00)	163.14 (100.00)	926.53 (100.00)	284.86 (100.00)	733.62 (100.00)	191.71 (100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการนำเข้า

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

สำหรับการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศของประเทศไทย (ตารางที่ 6) จากปี พ.ศ. 2532 - 2535 ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศอังกงมากที่สุด นำเข้าในปริมาณ 390.21 ตัน มูลค่า 77.38 ล้านบาท ส่วนประเทศที่ไทยนำเข้าเป็นอันดับ 2 จะแตกต่างกันไปในแต่ละปีซึ่งในปี พ.ศ. 2532 - 2534 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากสหรัฐอเมริกา รองจากอังกง แต่ในปี พ.ศ. 2535 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากประเทศสิงคโปร์ และนำเข้าจากสิงคโปร์ในปริมาณ 97.35 ตัน มูลค่าที่นำเข้า 18.82 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปริมาณการนำเข้าจะมีปริมาณใกล้เคียงกัน เนื่องจากการใช้ประโยชน์ของน้ำมันหอมระเหย นำมาใช้ได้น้อย นอกจากจะใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยา และถึงแม้ไทยจะผลิตได้แต่คุณภาพก็ด้อยกว่า น้ำมันหอมระเหยจากต่างประเทศ

ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยนำเข้าจากต่างประเทศ (ตารางที่ 7) นำเข้าน้ำมันเปเปอร์มินต์มากที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 - 2535 โดยนำเข้าจาก อังกงมากที่สุด แม้ไทยมีการส่งออกน้ำมันเปเปอร์มินต์ด้วยก็ตาม แต่มีการนำเข้าน้ำมันเปเปอร์มินต์เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตสินค้าอื่น ๆ และใช้ในการทำเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ซึ่งคุณภาพของน้ำมันเปเปอร์มินต์ของไทยยังมีคุณภาพต่ำกว่าน้ำมันเปเปอร์มินต์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ และผู้ใช้ใช้น้ำมันเปเปอร์มินต์ของไทยยังเชื่อถือในคุณภาพของน้ำมันเปเปอร์มินต์จากต่างประเทศอยู่มาก จึงยังคงมีการนำเข้าน้ำมันเปเปอร์มินต์จากต่างประเทศอยู่

ประเทศที่นำเข้าน้ำมันหอมระเหยจากประเทศไทย ส่วนใหญ่จะนำไปผลิตเป็นเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ภายในประเทศ แต่จากตัวเลขการส่งออกยังมีปริมาณการส่งออกไม่มากนัก และตัวเลขการส่งออกในแต่ละปีไม่เพิ่มขึ้นมากนัก จนเด่นชัดเหมือนการนำเข้าดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งจากประเทศไทย เนื่องจากประเทศที่นำเข้าน้ำมันหอมระเหยเพื่อการค้าได้ ซึ่งจะได้เปรียบประเทศไทยในด้านเทคโนโลยีในการผลิตที่สูงกว่าไทย เพียงแต่ขาดแคลนวัตถุดิบที่จะนำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหย

ตารางที่ 7 ประเภทของน้ำมันหอมระเหยที่ประเทศไทยนำเข้าปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
น้ำมันหอมระเหยของผลไม้จำพวกส้ม								
-เบอร์กามอต	0.001	0.01	-	-	-	-	1.00	0.55
-ส้มชนิดออเรนจ์	20.11	1.90	29.81	2.33	23.02	1.77	31.56	2.34
-มะนาว (เลมอน)	14.53	3.55	20.42	5.55	17.47	4.88	12.25	3.56
-มะนาว (ไลม์)	0.28	0.13	0.18	0.11	0.72	0.35	0.23	0.14
-อื่น ๆ	0.85	0.17	0.59	0.10	0.15	0.07	0.13	0.08
น้ำมันหอมระเหยของสิ่งอื่นนอกจาก ของผลไม้จำพวกส้ม								
-เจอราเนียม	0.01	0.01	-	-	-	-	-	-
-มะลิ	0.10	0.57	0.25	0.03	-	-	-	-
-ลาเวนเดอร์	0.26	0.07	0.02	0.02	-	-	0.90	0.42
-เปปเปอร์มินต์ ^{1/}	251.31	107.41	308.15	117.01	765.84	237.36	555.91	139.73
-มินทอน ๆ	10.73	8.90	10.96	8.38	12.90	12.20	15.70	15.27
-เวทิวเวอร์	0.001	0.00	-	-	0.03	0.01	-	-
น้ำมันหอมระเหยของสิ่งอื่น								
-น้ำมันยาคาลิปต์ ^{2/}	47.07	8.46	55.45	10.08	55.58	10.03	16.72	14.67
-น้ำมันเขียว	3.80	0.82	12.36	2.48	11.51	2.04	1.50	0.41
-น้ำมันตะไคร้	-	-	0.01	0.002	-	-	-	-
-น้ำมันแอนนิส	5.20	1.52	7.34	1.92	4.93	1.18	5.65	1.25
-อื่น ๆ	4.49	0.61	7.69	1.61	5.76	10.51	12.98	2.60
เรซินอยัด	9.13	4.01	10.18	5.02	11.13	4.62	6.09	2.51
อื่น ๆ	7.40	6.82	14.11	8.50	17.50	8.81	12.98	8.19
รวม	375.272	144.96	477.52	163.142	926.54	293.83	673.60	191.72

หมายเหตุ ^{1/} ส่งออกมากเป็นอันดับ 1

^{2/} ส่งออกมากเป็นอันดับ 2

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม

เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่มีใช้ในประเทคมทั้งที่ผลิตได้เองภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยส่งออกนั้นส่งออกในลักษณะของผสมของสารที่มีกลิ่นหอม และของผสม (รวมถึงสารละลายในแอลกอฮอล์) ที่มีสารละลายในแอลกอฮอล์ตั้งแต่หนึ่งชนิดขึ้นไปและชนิดที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ส่งออกแบ่งตามประเภทได้เป็น

1. ประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารหรือเครื่องดื่ม
2. ประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมยา เป็นต้น

ประเทศไทยส่งออกเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมให้กับประเทศสิงคโปร์มากที่สุดในปี พ.ศ. 2532 ส่งออกในปริมาณ 36.16 ตัน มูลค่า 1.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.28 และ 26.75 ตามลำดับ ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ประเทศไทยส่งออกเครื่องหอมให้กับประเทศสหรัฐอเมริกา มากเป็นอันดับ 2 ส่งออกปริมาณ 3.35 ตัน มูลค่า 1.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.53 และ 25.05 ตามลำดับ ซึ่งในปี พ.ศ. 2535 ไทยยังคงส่งออกให้กับประเทศสิงคโปร์มากที่สุด แต่ส่งออกน้อยลงกว่าในปี พ.ศ. 2532 ในปริมาณ 25.26 ตัน มูลค่า 2.30 ล้านบาท (ตารางที่ 8) เมื่อเทียบกับการนำเข้า ประเทศไทยนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมในปริมาณมากกว่าการส่งออก ในปี พ.ศ. 2535 นำเข้าในปริมาณ 4,113.68 ตัน มูลค่า 1,240.95 ล้านบาท (ตารางที่ 9) ประเภทของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ไทยส่งออกคือ ประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ประเทศไทยส่งออกในปริมาณ 51.08 ตัน มูลค่า 11.12 ล้านบาท และประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ส่งออกในปริมาณ 7.09 ตัน มูลค่า 2.38 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 10) ตัวเลขการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปีแต่เพิ่มขึ้นไม่มากเมื่อเทียบกับการนำเข้า ประเทศไทยนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ในปริมาณ 1,797.10 ตัน มูลค่า 344.06 ล้านบาทและประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ นำเข้าในปริมาณ 2,316.58 ตัน มูลค่า 896.81 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเครื่องหอมอุตสาหกรรมของประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สิงคโปร์	36.16 (81.28)	1.41 (26.75)	37.32 (69.68)	1.44 (32.58)	17.76 (33.32)	2.40 (30.46)	25.26 (43.42)	2.30 (17.00)
สหรัฐอเมริกา	3.35 (7.53)	1.32 (25.05)	4.00 (7.47)	1.27 (28.73)	5.10 (9.95)	1.83 (23.22)	5.40 (9.28)	2.00 (14.78)
อังกฤษ	1.00 (2.25)	0.70 (13.28)	0.40 (0.75)	0.17 (3.84)	0.14 (0.26)	0.04 (0.51)	0.42 (0.72)	0.20 (1.48)
ฮ่องกง	0.35 (0.79)	0.17 (3.23)	1.52 (2.84)	0.07 (1.58)	- (-)	- (-)	0.38 (0.65)	0.35 (2.59)
มาเลเซีย	0.13 (0.29)	0.17 (3.23)	0.04 (0.07)	0.13 (2.94)	0.20 (0.38)	0.12 (1.52)	0.56 (0.97)	0.07 (0.52)
ออสเตรเลีย	1.40 (3.14)	0.42 (7.97)	1.70 (3.14)	0.51 (11.54)	7.70 (14.45)	2.80 (35.53)	12.90 (22.18)	5.00 (35.47)
แคนาดา	0.27 (0.61)	0.08 (1.52)	7.45 (13.91)	0.37 (8.37)	1.57 (2.96)	0.33 (4.19)	0.61 (1.05)	0.23 (1.70)
อื่น ๆ	1.83 (4.11)	1.00 (18.97)	1.13 (2.11)	0.46 (10.41)	20.81 (39.04)	0.36 (4.57)	12.64 (21.73)	3.58 (26.46)
รวม	44.49 (100.00)	5.27 (100.00)	53.56 (100.00)	4.42 (100.00)	53.30 (100.00)	7.88 (100.00)	58.17 (100.00)	13.53 (100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการส่งออก

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของประเทศไทยปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเทศ	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สวีเดน	474.54	121.07	848.30	181.85	927.32	181.76	417.07	170.48
	(15.38)	(12.86)	(15.88)	(8.88)	(22.07)	(16.12)	(10.14)	(10.96)
สิงคโปร์	322.16	35.40	569.48	66.59	870.89	121.29	943.23	136.00
	(10.44)	(3.76)	(10.66)	(3.25)	(20.72)	(10.76)	(22.93)	(10.96)
อังกฤษ	512.38	138.66	571.53	162.69	602.30	168.60	741.41	212.66
	(16.61)	(14.73)	(10.70)	(7.94)	(14.33)	(14.95)	(18.02)	(17.14)
สหรัฐอเมริกา	326.85	111.23	368.71	92.39	376.56	41.00	358.77	149.53
	(10.60)	(11.82)	(6.90)	(4.52)	(8.96)	(13.64)	(8.72)	(12.05)
เนเธอร์แลนด์	321.40	105.23	345.14	92.98	366.86	94.40	309.61	99.45
	(10.42)	(11.18)	(6.46)	(4.54)	(8.73)	(8.37)	(7.53)	(8.01)
ญี่ปุ่น	375.03	204.22	374.76	199.38	315.99	171.69	298.20	190.06
	(12.16)	(21.70)	(7.02)	(9.73)	(7.52)	(15.23)	(7.25)	(5.32)
ออสเตรเลีย	65.11	10.13	114.87	17.24	128.67	19.24	119.30	21.15
	(2.11)	(1.08)	(2.15)	(0.84)	(3.06)	(1.71)	(2.90)	(1.70)
เยอรมัน	70.40	40.76	120.43	40.67	85.43	47.31	103.74	56.98
	(2.28)	(4.33)	(2.25)	(1.98)	(2.03)	(4.20)	(2.52)	(4.60)
ฮ่องกง	223.40	80.00	182.76	72.70	71.00	48.01	-	-
	(7.24)	(8.50)	(3.42)	(3.55)	(1.70)	(4.26)	-	-
สเปน	24.27	4.30	34.01	4.67	63.27	18.51	145.36	48.39
	(0.79)	(0.46)	(0.65)	(0.23)	(1.51)	(1.64)	(3.54)	(3.90)
ฝรั่งเศส	180.00	48.80	248.30	74.38	228.61	62.42	179.06	58.07
	(5.83)	(5.19)	(4.65)	(3.63)	(5.44)	(5.54)	(4.35)	(4.68)
อื่น ๆ	189.47	41.31	1,563.00	1,042.84	165.31	390.34	497.93	98.20
	(6.14)	(4.89)	(29.26)	(50.91)	(3.93)	(26.42)	(12.10)	(7.91)
รวม	3,085.01	941.11	5,341.30	2,048.38	4,202.21	1,477.30	4,113.68	1,240.95
	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)	(100.00)

หมายเหตุ : ในวงเล็บแสดงค่าร้อยละของปริมาณและมูลค่าการนำเข้า

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 10 ประเภทของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยส่งออกปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)
(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิต-								
อาหารและเครื่องดื่ม	41.90	3.85	44.44	3.85	49.44	10.32	51.08	11.12
อื่น ๆ	2.57	1.33	8.75	0.43	3.83	0.83	7.09	2.38
รวม	44.47	5.18	53.19	4.28	53.27	11.15	58.17	13.50

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

ตารางที่ 11 ประเภทของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยนำเข้าปี พ.ศ. 2532-2535

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ประเภท	2532		2533		2534		2535	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ประเภทที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิต-								
อาหารและเครื่องดื่ม	1,034.67	269.80	1,488.90	324.22	1,686.48	349.22	1,797.10	344.06
อื่น ๆ	2,049.39	671.24	2,450.40	1,724.15	2,515.72	777.47	2,316.58	896.81
รวม	3,084.06	941.04	3,939.30	2,048.37	4,202.20	1,126.69	4,113.68	1,240.87

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2536)

การผลิตเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของไทยที่ผลิตได้ ส่วนใหญ่ใช้ภายในประเทศ มากกว่าการส่งออก เนื่องจากปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอ แต่เครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม บางชนิดเท่านั้นที่ผลิตได้พอเพียงและสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ แต่ส่งออกในปริมาณไม่มากนักและการส่งออกในแต่ละปีก็เพิ่มไม่มาก เพราะส่วนใหญ่ผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมของไทยจะสั่งซื้อจากต่างประเทศมากกว่า เนื่องจากความเชื่อถือในเรื่องของคุณภาพและความเคยชินที่เคยใช้ก็จะใช้แต่ของเดิม ซึ่งราคาที่น่าเข้าจะต่างกับราคาของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตในประเทศไม่มากนัก ทำให้ผู้ประกอบการในประเทศยังนำเข้าเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจากต่างประเทศอยู่ ซึ่งแนวโน้มความนิยมของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ประเทศไทย ยังคงนิยมกลิ่นที่แปลกใหม่ ทำให้มีการแข่งขันในด้านนี้มาก

คู่แข่งทางการค้าเครื่องหอม

ประเทศที่ผลิตเครื่องหอมเพื่อการส่งออก ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีการแข่งขันกันมากนัก เพราะความสามารถในการผลิตเครื่องหอมแต่ละชนิดของประเทศต่าง ๆ ไม่เท่ากัน บางประเทศสามารถผลิตเครื่องหอมชนิดหนึ่งได้มาก แต่ไม่สามารถผลิตเครื่องหอมชนิดอื่นได้ โดยในการผลิตดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งทั้งย้อมสีและไม่ย้อมสี และการผลิตบุหงารำไปสำเร็จรูป นั้นแต่ก่อนแหล่งผลิตใหญ่อยู่ที่ประเทศอินเดีย แต่ในปัจจุบันแหล่งผลิตใหญ่กลายเป็นประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีพรรณไม้ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาทำเป็นดอกไม้แห้งและบุหงารำไปได้มาก ซึ่งประเทศทางยุโรปและอเมริกามีพรรณไม้ที่นำมาผลิตเป็นดอกไม้แห้งและบุหงารำไป ได้น้อยกว่า ประเทศไทยจึงนิยมสั่งเข้าจากประเทศไทย ส่วนน้ำมันหอมระเหยนั้น ในแต่ละประเทศมีพืชต่าง ๆ ที่สามารถนำมาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยได้แตกต่างกัน บางประเทศสามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยบางชนิดได้แต่ผลิตบางชนิดไม่ได้ เนื่องจากไม่มีวัตถุดิบหรือมีไม่เพียงพอที่จะทำการผลิต เช่น ประเทศไทยสามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยจากดอกมะลิ จำปี จำปา ได้มาก แต่ประเทศอินเดียสามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยจากต้นจันทน์หรือที่เรียกว่า น้ำมันจันทน์ ได้มากกว่าประเทศอื่น ๆ ซึ่งน้ำมันจันทน์นี้ประเทศไทยไม่สามารถผลิตได้จึงต้องนำเข้าจากอินเดีย ฉะนั้นการผลิตน้ำมันหอมระเหยจึงยังไม่มีการแข่งขันกันมากนักในระหว่างประเทศที่สามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยได้ แต่ก็ม

ปัจจัยสำคัญบางประการ สำหรับประเทศที่สามารถผลิตน้ำมันหอมระเหยบางชนิดได้เหมือนกันคือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตที่จะทำได้ให้น้ำมันหอมระเหยที่มีคุณภาพที่ดีสามารถแข่งขันกับประเทศที่มีเทคโนโลยีการผลิตที่ต่ำกว่าได้ สำหรับประเทศไทยกำลังได้รับการส่งเสริมในด้านเทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัยและมีคุณภาพให้ทัดเทียมกับต่างประเทศมากขึ้น ทำให้คุณภาพของน้ำมันหอมระเหย และเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลิตได้มีคุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ

ราคาส่งออกของเครื่องหอมไทย

ราคาที่ใช้ในการซื้อขายเครื่องหอมไทย คือ ราคา F.O.B. C&F และ C.I.F.

1. ราคา F.O.B. (Free on Board) หมายความว่า ผู้ส่งออกจะจ่ายเฉพาะ ต้นทุนของสินค้าอย่างเดียว เมื่อสินค้าถูกส่งไปไว้ในเรือแล้วก็หมดความรับผิดชอบของผู้ส่งออก ผู้นำเข้าต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าประกันภัยเองทั้งหมด

2. ราคา C&F (Cost and Freight) หมายความว่าผู้ส่งออกเป็นผู้จ่ายค่าต้นทุนของสินค้าและต้นทุนค่าขนส่งจากประเทศต้นทางไปยังประเทศปลายทาง ไม่รวมถึงค่าประกันภัยสินค้า

3. ราคา C.I.F. (Cost and Insurance and Freight) หมายความว่า ผู้ส่งออกต้องเป็นผู้ชำระค่าต้นทุนของสินค้า ต้นทุนค่าขนส่งและต้นทุนค่าประกันภัย

แต่ที่นิยมใช้มากที่สุด คือ ราคา F.O.B. เนื่องจากผู้ส่งออกไม่ต้องยุ่งยากเรื่องค่า ระวังเรือและค่าประกันภัยสินค้า เพียงแต่ผู้ส่งออกนำสินค้า (เครื่องหอม) ขึ้นเรือ ส่วนค่า ระวังเรือและค่าประกันภัยสินค้าผู้นำเข้าจะเป็นผู้รับผิดชอบ สำหรับราคา C&F และ C.I.F จะใช้ในการติดต่อซื้อขายบ้างเป็นบางครั้งแต่ไม่มากนักขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า

ราคาส่งออกของดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี จากการสอบถามจากโครงการหลวง ซึ่งเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบคือดอกไม้แห้งและส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและ ย้อมสีรายใหญ่ จะส่งออกทั้งบุหราร้าไปแบบสำเร็จรูป คือ ใส่ภาชนะแล้วและที่ยังไม่ได้ใส่ภาชนะ

และดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้ง ย้อมสีและสีกลั่นแล้ว แบบคละและแยกตามประเภท ของดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ มีราคา กิโลกรัมละ 500 บาท และราคาจะแตกต่างกัน ตามลักษณะที่ใส่ สำหรับราคาส่งออกของน้ำมันหอมระเหยมีหลายอัตรา ขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุดิบ และพืชที่นำมาสกัด เช่น น้ำมันเปปเปอร์มินต์ ราคาส่งออกประมาณ ลิตรละ 200 - 600 บาท ส่วนราคาส่งออกของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมจะมีราคาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต โดยเฉลี่ยจะมีราคาประมาณ กิโลกรัมละ 200 - 2,000 บาท

ขั้นตอนการส่งออก

หลังจากการตกลงทำสัญญาซื้อขายและตกลงเงื่อนไขแล้ว ผู้ส่งออกเครื่องหอมต้อง รวบรวมเครื่องหอมแต่ละชนิดตามเงื่อนไขที่ตกลง จากนั้นต้องตรวจสอบตารางการเดินเรือ และจองระวางไว้ล่วงหน้าโดยดำเนินการเองหรือผ่านชิปปิ้ง เสร็จแล้วก็จัดทำใบกำกับสินค้า (Commercial invoice) และใบแสดงการบรรจุหีบห่อ จากนั้นทำการขอหนังสือรับรองแหล่ง กำเนิดสินค้าที่กรมการค้าต่างประเทศ และจัดหาเอกสารประกอบต่าง ๆ ตามความต้องการของ ผู้นำเข้า เช่น Customs invoice และ Consular invoice เป็นต้น สำหรับการส่งออก ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี ต้องมีการรมควันฆ่าเชื้อเสียก่อนและต้อง ส่งใบรับรองให้ผู้นำเข้าด้วย สำหรับการส่งออกดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี ประเทศไทยได้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) โดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า แต่ต้องเสียภาษี มูลค่าเพิ่มหรือ VAT ร้อยละ 17.5

พิธีการทางศุลกากร

ผู้ส่งออกจะดำเนินการเองหรือผ่านบริษัทชิปปิ้งก็ได้ ซึ่งบริษัทชิปปิ้งจะดำเนินการจอง ระวางขนส่งสินค้าให้ด้วย การผ่านพิธีการศุลกากร เริ่มจากการยื่นใบขนสินค้าขาออกและแบบ แสดงรายการสินค้าให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ แล้วเจ้าหน้าที่จะให้เลขที่ใบขนสินค้ามา จากนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องทำการตรวจสอบพิกัดและราคาที่แสดงในใบขนสินค้า ตรวจสอบการคำนวณว่า

ผู้ส่งออกคำนวณเรื่องปริมาณราคาและอากร (ถ้ามี) เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วเจ้าหน้าที่จะลงบัญชีไว้เป็นหลักฐาน โดยลงชื่อบริษัท ชนิดสินค้า น้ำหนัก ประเทศที่จะส่งสินค้าไปและชื่อเรือเอาไว้ เมื่อทุกอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้ว เจ้าหน้าที่จะประทับตราที่สมบูรณ์ให้

การส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทาง

การส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทาง เริ่มจากการที่ผู้ส่งออกนำสินค้าไปลงเรือ (กรณีที่เกิดลงกับผู้นำเข้าเครื่องหอมว่าจะใช้ราคาแบบ C&F หรือ C.I.F ผู้ส่งออกต้องจ่ายค่าขนส่งด้วย) จากนั้นรับเอกสารใบตราส่งสินค้า Bill of lading (B/L) ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (ใบรับรองการรวมควั่นเข้าเพื่อสำหรับการส่งออกดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและยอมนัส) ส่งไปให้ผู้นำเข้าเครื่องหอมพร้อมแจ้งผลการส่งสินค้า

การขนส่ง

การขนส่งเครื่องหอมไปต่างประเทศ วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ การขนส่งทางเรือ เพราะเป็นสินค้าที่เก็บไว้ได้นาน โดยบรรจุใส่ตู้คอนเทนเนอร์ สำหรับการส่งออกดอกไม้และส่วนประกอบของต้นไม้อบแห้งและยอมนัสนั้น ตู้คอนเทนเนอร์ที่ใช้ต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อด้วยความร้อน เพื่อกำจัดเชื้อโรคและกลิ่นต่าง ๆ จากการขนส่งสินค้าชนิดอื่น

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาการส่งออกเครื่องหอม

1. ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและยอมนัสที่ส่งออก มักจะมีปัญหาเรื่องความชื้นระหว่างขนส่ง อาจเกิดการขึ้นราได้ทำให้คุณภาพของบุหงารำไปลดลง
2. ใบการขนส่งใส่ตู้คอนเทนเนอร์ ถ้าเป็นตู้ที่เคยใส่สินค้าชนิดอื่นที่มีกลิ่น ถ้าไม่ทำ

ความสะดวกให้กลิ่นเต็มหมดไปกลิ่นนั้นอาจจะติดในบุหราร้าไปได้

3. ปัญหาการตัดราคากันเองระหว่างผู้ส่งออกแต่ละราย ทำให้ราคาของเครื่องหอมต่ำกว่าที่ควรจะเป็น
4. ผู้ส่งออกดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสี บางรายอาจมีการปลอมปนเอาผลิตภัณฑ์ที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้นำเข้าหรือปนวัตถุพิษที่มีคุณภาพต่ำกว่าเงื่อนไขที่ทำสัญญาไว้ ทำให้ผู้นำเข้าไม่เชื่อถือ

แนวทางแก้ไข

1. ก่อนการขนส่ง จะต้องทำให้ดอกไม้แห้งและส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสีนี้แห้งสนิทเสียก่อน และระหว่างขนส่งจะต้องระวังเรื่องความชื้นระหว่างขนส่งด้วยเพื่อไม่ให้สินค้าขึ้นรา
2. ต้นทุนแทนเนอร์ที่ใช้บรรจุดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ออบแห้งและย้อมสีต้องทำความสะอาดให้กลิ่นที่ติดอยู่ออกให้หมด และทำการฆ่าเชื้อด้วยความร้อนในต้นคอนเทนเนอร์ก่อนทำการใส่ดอกไม้แห้งและบุหราร้าไปในต้นคอนเทนเนอร์
3. ผู้ส่งออกควรส่งสินค้าให้ตรงกับเงื่อนไขที่ผู้นำเข้าทำสัญญาไว้ ไม่ปลอมปนสินค้าที่มีคุณภาพต่ำลงไป ทำให้ผู้ส่งออกเสียชื่อเสียงไปด้วย
4. รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมอย่างจริงจังและเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอสำหรับการใช้ภายในประเทศและมีเหลือพอที่จะส่งออกได้เนื้อที่จะได้ไม่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศทำให้เกิดการเสียดุลทางการค้า

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

เครื่องหอมของไทยตั้งแต่อดีตมีหลายประเภท เช่น น้ำอบ น้ำปรุง บุษงารำไป เป็นต้น ที่มีใช้ในชีวิตประจำวันตั้งแต่การประกอบอาหาร การประพรมผิวและในปัจจุบันเครื่องหอมของไทยนั้นวันจะมีผู้นิยมใช้น้อยลง มีใช้เพียงในงานประเพณีต่าง ๆ และวันสำคัญทางศาสนาแต่เปลี่ยนมานิยมใช้เครื่องหอมที่มาจากต่างประเทศมากขึ้น เช่น น้ำหอมกลิ่นแปลกใหม่ เครื่องสำอางที่ใช้ประพรมผิวต่าง ๆ และเครื่องหอมที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และยา เพื่อตกแต่งกลิ่นสีให้น่ารับประทานมากขึ้น กลิ่นเหล่านี้เป็นกลิ่นที่สกัดจากดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ที่มาจากต่างประเทศ และจากการรณรงค์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้คนไทยเปลี่ยนมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากธรรมชาติซึ่งสามารถย่อยสลายได้ง่ายมากขึ้น บุษงารำไปจึงเป็นเครื่องหอมอีกชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน เพื่อประดับตกแต่งบ้านให้มีกลิ่นหอมและสามารถทำเป็นของขวัญให้เป็นของขวัญที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ และเครื่องหอมเหล่านี้มีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดเครื่องหอมไทยจึงเป็นแนวทางทำให้การพัฒนากการส่งออกเครื่องหอมของประเทศไทยมีมากยิ่งขึ้น

ในการผลิตเครื่องหอมทั้ง 3 ประเภทนั้น บุษงารำไปมีผู้ผลิตทั้งรายเล็กและรายใหญ่มาก ธรรมชาติการผลิตจะใช้กรรมวิธีการผลิตตามแบบต่างประเทศซึ่งรวดเร็วประหยัดเวลาและผลิตได้ในปริมาณมาก ส่วนน้ำมันหอมระเหยนั้นผู้ผลิตของไทยยังมีน้อยใช้กรรมวิธีการผลิตแบบง่าย ๆ คือ การบีบหรืออัด ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ น้ำมันหอมระเหยที่ได้คุณภาพไม่ดันทัก ประกอบกับวัตถุดิบที่นำมาสกัดมีไม่เพียงพอที่จะนำมาสกัดได้ จึงนิยมนำเข้ามาจากต่างประเทศมากกว่า สำหรับเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเป็นที่ต้องการอย่างมาก สำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ยา เครื่องดื่ม เครื่องสำอาง เป็นต้น ซึ่งได้มาจากการผสมน้ำมันหอมระเหย

กับสารเคมีอื่น ๆ ทำให้ได้กลิ่นต่าง ๆ ออกมา ผู้ผลิตของไทยส่วนใหญ่ทำการผสมเอง ซึ่งคุณภาพที่ได้จะไม่ดีนัก จึงมีผู้นิยมนำเข้าจากต่างประเทศเช่นเดียวกับน้ำมันหอมระเหย

ปัญหาการผลิต ได้แก่ การขาดเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยที่จะทำให้สกัดน้ำมันหอมระเหยที่มีคุณภาพดี และการขาดแคลนวัตถุดิบที่จะใช้ในการผลิต ถ้าได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลอย่างจริงจัง จะทำให้อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องหอมเจริญเติบโตมากขึ้น

ทางการตลาด สำหรับตลาดของบุหงารำไปอยู่ในช่วงกำลังเจริญเติบโต และน้ำมันหอมระเหยกับเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมอยู่ในช่วงเติบโตเต็มที่แล้ว (นำพร , 2536) เพราะมีการผลิตกลิ่นแปลกใหม่ออกมามากมาย และมีการแข่งขันกันสูงมาก วิธีการตลาดของบุหงารำไปเริ่มจากเกษตรกรผู้ผลิตดอกไม้แห้ง โดยผู้ผลิตบุหงารำไปจะทำการรับซื้อดอกไม้แห้งนำมาย้อมสี และใส่กลิ่นต่าง ๆ และส่งจำหน่ายยังร้านค้าปลีก ร้านขายของที่ระลึกต่าง ๆ สำหรับวิธีการตลาดของน้ำมันหอมระเหย เริ่มจากผู้ผลิตรวบรวมวัตถุดิบ คือ ดอกไม้และพืชต่าง ๆ จากเกษตรกรที่ปลูกนำมาสกัดจนได้น้ำมันหอมระเหยและจำหน่ายโดยตรงและผ่านบริษัทนายหน้า ส่วนวิธีการตลาดของเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมเริ่มจากการนำเข้าน้ำมันหอมระเหย หรือผู้ผลิตน้ำมันหอมระเหยในประเทศเองมาผสมเป็นเครื่องหอมและจำหน่ายโดยผ่านบริษัทนายหน้าและขายตรงเช่นเดียวกับวิธีการตลาดน้ำมันหอมระเหย

ปัญหาทางการตลาด ได้แก่ การนิยมในกลิ่นเดิม ชนิดเดิมของผู้ประกอบอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใช้เครื่องหอมในการผลิต ทำให้น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมที่ไทยผลิตได้เองไม่เป็นที่นิยมและไม่สามารถทดแทนของที่นำเข้าจากต่างประเทศได้มากนัก

การส่งออกเครื่องหอมของไทยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ดอกไม้และส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม สำหรับดอกไม้แห้งและส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้อบแห้งและย้อมสี ประเทศผู้นำเข้าส่วนใหญ่นำไปทำเป็นบุหงารำไป

ตลาดส่งออกอันดับ 1 คือ สหรัฐอเมริกา และตลาดต่างประเทศที่กำลังเจริญเติบโตอย่างมาก ได้แก่ อังกฤษ น้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรม ปริมาณการส่งออกของไทยยังมีน้อยเมื่อเทียบกับการนำเข้า เนื่องจากการขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและขาดแคลนวัตถุดิบที่นำมาสกัดทำให้คุณภาพน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของไทย มีคุณภาพด้อยกว่าที่นำเข้าจากต่างประเทศ การดำเนินธุรกิจจึงมีทั้งผู้ผลิตเองและนำเข้าควบคู่กัน และการนำเข้าจากประเทศหนึ่งและส่งออกต่อไปยังประเทศอื่น สำหรับขั้นตอนการส่งออกเครื่องหอมไทย ประกอบด้วยขั้นตอนและเอกสารในการส่งออก คือ การจดทะเบียนประกอบกิจการพาณิชย์ การเสนอขายและรับคำสั่งซื้อ การเตรียมสินค้าและเอกสารต่าง ๆ การผ่านพิธีทางศุลกากร การส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทาง การประกันภัยและการเรียกเก็บและชำระเงินค่าสินค้า

ปัญหาด้านการส่งออก ได้แก่ คุณภาพของเครื่องหอมไทยสำหรับดอกไม้แห้งนั้นคุณภาพของไทยเท่าเทียมกับต่างประเทศ แต่ประเทศไทยยังประสบปัญหาการใช้วัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพปลอมปนลงไป ส่วนน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมของไทยคุณภาพยังต่ำกว่าจากต่างประเทศ ทำให้ราคาจำหน่ายต่ำกว่าด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการตั้งโรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยและเครื่องหอมสำหรับอุตสาหกรรมมากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชที่จะใช้มาสกัดเอาน้ำมันหอมระเหย เพราะการผลิตน้ำมันหอมระเหยจะต้องใช้วัตถุดิบในปริมาณมาก และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชเหล่านี้
2. เกษตรกรควรหันมาปลูกพืชเพื่อสกัดเอาน้ำมันหอมระเหยมากขึ้นเพราะในปัจจุบันถึงแม้จะมีโรงงานผลิตน้ำมันหอมระเหยที่ทันสมัยขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียวก็ยังขาดแคลนวัตถุดิบเป็นจำนวนมาก และเกษตรกรยังลดการเสี่ยงกับภาวะราคาไม่คงที่ของพืชที่ปลูกเพราะโรงงานผลิตยังต้องการเป็นจำนวนมาก

3. ผู้ส่งออกควรดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ ผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพได้มาตรฐานที่ประเทศคู่ค้าต้องการ ทำให้เกิดความเชื่อถือกับผู้ส่งออกไทย รวมทั้งพยายามหาตลาดใหม่ ๆ และติดตามข่าวสารการค้าเครื่องหอมของประเทศต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อประโยชน์กับผู้ส่งออกเอง

4. ผู้ที่สนใจศึกษาทางด้านเครื่องหอม อาจศึกษาในเรื่องของการผลิตและการตลาดภายในประเทศของเครื่องหอมแต่ละประเภทได้ โดยใช้ข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิ สำหรับด้านการส่งออก เนื่องจากมีผู้ที่การศึกษาเรื่องนี้น้อย จึงน่าจะเป็นหัวข้อหนึ่งที่จะทำการศึกษาเพิ่มเติมได้โดยหาข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทำการส่งออกเครื่องหอมโดยตรง ซึ่งสามารถหาข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตต่าง ๆ ตามที่ได้เสนอไว้ในภาคผนวก และอาจจะทำแยกทำการศึกษารายละเอียดของเครื่องหอมแต่ละประเภทได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร . 2535 . เอกสารประกอบมหกรรมสัมมนาทางวิชาการ ทางเลือกของ
เกษตรกรไทยเนื่องในวันครบรอบ 20 ปี กรมวิชาการเกษตร เรื่องอนาคตของพรรณไม้
หอมและน้ำมันหอมระเหย 22 - 30 กันยายน 2535 . (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

ธนิศา บุญถนอม . 2534 . "เครื่องหอมไทย กลิ่นอายแห่งอดีตอาจจะร้างเลย" . สารคดี .
7(82) : น.156-168 .

ธีระพล ประมวลกิจจา . 2523 . รายงานการสัมมนาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง
น้ำมันหอมระเหย 20 - 24 ตุลาคม 2523 . (ไม่ระบุสำนักพิมพ์) .

บึงอร ประดิษฐ์เพชร . ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน จำกัด .
สัมภาษณ์ . 20 พฤศจิกายน 2536 .

นำพร เกียรติธนากร . รองผู้จัดการฝ่ายการตลาดบริษัทอุตสาหกรรมเครื่องหอมไทย-จีน
จำกัด . สัมภาษณ์ . 15 ธันวาคม 2536 .

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย . 2535 . "เครื่องหอมจากพันธุ์ไม้ ตลาดยังเปิดกว้าง" .
สรุปข่าวธุรกิจ . 23(15) : น.3-6 .

_____ . 2534 . "ดอกไม้แห้ง : ความหวังใหม่ของชาวสวน" . สรุปข่าวเศรษฐกิจ .
22(20) : น.3-6 .

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารนครธน . 2536 . เครื่องหอมไทย : พัฒนาสู่อุตสาหกรรม . (อัสสำเนา) .

ปานทิพย์ เป็ลียนโมฬี . 2536 . "บุหงารำไป ตลาดยังเปิดกว้าง" : คู่แข่งธุรกิจ . (9-15 สิงหาคม 2536) : น.2 .

เพื่อนร่วมทาง . 2535 . "บุหงาโครงการหลวงฝีมือคนไทยที่ต่างชาตินิยมรับ" . เทคโนโลยี-ชาวบ้าน . 5(57) : น.35-36 .

ศูนย์พาณิชย์กรรม แมนเชลเตอร์ สหราชอาณาจักร . 2536 . "ความแรงของตลาดเครื่องหอม" . ผู้ส่งออก . 7(141) : น.31-34 .

สัญญา จิระเกียรติ . 2535 . บุหงารำไป . หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง . (อัสสัมชัญ)

สุนันทา จีระเวสวัณณะ . 2529 . "ภาวะการผลิตและการส่งออกเอธิลแอลกอฮอล์ ปี 2529 และประมาณการ ปี 2530" . รายงานการค้า . กองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ .

ภาคผนวก

ตารางที่ 12 รายชื่อผู้ผลิต และผู้นำเข้าเครื่องหอมของประเทศไทย

บริษัท	ที่อยู่	BRAND	TYPE
1. บริษัท อุตสาหกรรมเครื่องหอม เครื่องหอม ไทย-จีน จำกัด	175/6-7 ซ.อมร ถ.นางลิ้นจี่ ช่องนนทรี กทม. 10120		FACTORY
2. บริษัท สິงฮวด จำกัด	41-45 ถ.จักรวรรดิ สัมพันธวงศ์ กทม. 10100	DGF, NOVILLE, KAO, HARABOT&GRASSE	IMPORTOR
3. บริษัท กิมฮวด จำกัด (เค เอ็ม บราเดอร์)	240-242-244-244/1 ถ.เจริญเมือง		
4. บริษัท ปีการ์ด จำกัด	35/2 ซ.เส้นอากาศ 3 ถ.เส้นอากาศ ช่องนนทรี สาหนาวา กทม.10120	MANUTA, HARABOT& GRASSE	DISTRIBUTOR
5. บริษัท ซี เอน เอ (ประเทศไทย)	3775/1 ถ.พระราม 4 แขวงพระโขนง	GRASSE	
6. บริษัท เสิ่งนำอินเตอร์เนชั่นแนล	280 สาทรแมนชั่น ถ.กรุงธนบุรี คลองสาน กทม. 10600	TAKASAGO	IMPORTER

ตารางที่ 12 (ต่อ)

บริษัท	ที่อยู่	BRAND	TYPE
7. บริษัท ฟลอราซินท์ (ประเทศไทย)	2083 อาคารเวนโก้ ชั้น 4 ถ.เพชรบุรี ตัดใหม่ กทม. 10310	FLORASYNTH(USA. FRANCE.CHINA)	IMPORTER
8. บริษัท อินทาทิโก จำกัด	469/5 ถ.นางลิ้นจี่ กทม.		
9. บริษัท ยูนิเวอร์แซล เฟลเวอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	อาคาร มณีธาเซ็นเตอร์ ถ.เพลินจิต กทม		สาขา USA
10. บริษัท ไทยสงวนวัฒนเคมีภัณฑ์ จำกัด	21/6-8 ถ.พระราม 6 ตัดใหม่ กทม.		
11. ห้างหุ้นส่วนจำกัด จ.สหกิจการ	8 ซ.วังเจ้าสาธ มิตรพันธ์		
12. ชวนพานิช	2/5 ซ.จินดาภิเษก พระราม 4		
13. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี เอ็ม ซี เวลเพอร์ฟุ่มเมอรี่	417/5-8 ถ.อรุณอมรินทร์		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

บริษัท	ที่อยู่	BRAND	TYPE
14. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยพัฒนเคมีภัณฑ์	5/21-2 ถ.รองเมือง ซ.5		
15. บริษัท ชรามทพันธ์ จำกัด	350/67 ถ.พระราม 3 321/25 ถ.นางลิ้นจี่		
16. ร้านนางลอย	221-2 ถ.มหาไชย		
17. ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิวแสงทอง เทรคดิ่ง	109-11 ถ.เสาวราช		
18. บริษัท ป.สวัสดิ์ จำกัด	สำนักงาน 27 ศิริพงษ์ โรงงาน 138 ถ.แพ่งภูธร		
19. บริษัท ฟิลิป เดอกราส (ประเทศไทย)	1669/1 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่		
20. หสน. วังชันฮวด	1-3 ถ.เจริญกรุง		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

บริษัท	ที่อยู่	BRAND	TYPE
21. ศรีสุวรรณ	233/1 ถ.อิสรภาพ		
22. บริษัท สหชาติอาโรมาไทย จำกัด	50 ซ.พัฒนาเวศน์ ถ.สุขุมวิท 71		
23. บริษัท อติเทพ จำกัด	98 ถ.โยธา		
24. บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล เฟลเวอร์ส แอนส์ เฟรแกรมส์ (ประเทศไทย)	120 ถ.สีลม		
25. เอ็งเซ็งกี	501/10 ถ.มิตรจิต		
26. ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิมฮะจ๊วน	12/21 จุฬาลงกรณ์ 20 บรรทัดทอง		
27. บริษัท จิวอน รัว จำกัด	38 ซ. เอกมัย ถ.สุขุมวิท		
28. บริษัท บุช โบท เอเลน (ประเทศไทย) จำกัด	27/550-3 ถ.ลาดพร้าว		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

บริษัท	ที่อยู่	BRAND	TYPE
29. บริษัท ปาsong แอนด์ เบิร์ทรอง ฟาร์อีสท์ จำกัด	6/1 ซ.เกษมสันต์ 2 ถ.พระราม1		
30. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อี เซอร์เกนส์	1831 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่		
31. เอ แอนด์ พี ซัพพลาย	716-8 ถ.เจริญกรุง		
32. ห้างหุ้นส่วน โอฟาริก	25/3 ซ.2 รองเมือง		

